

GŁOS

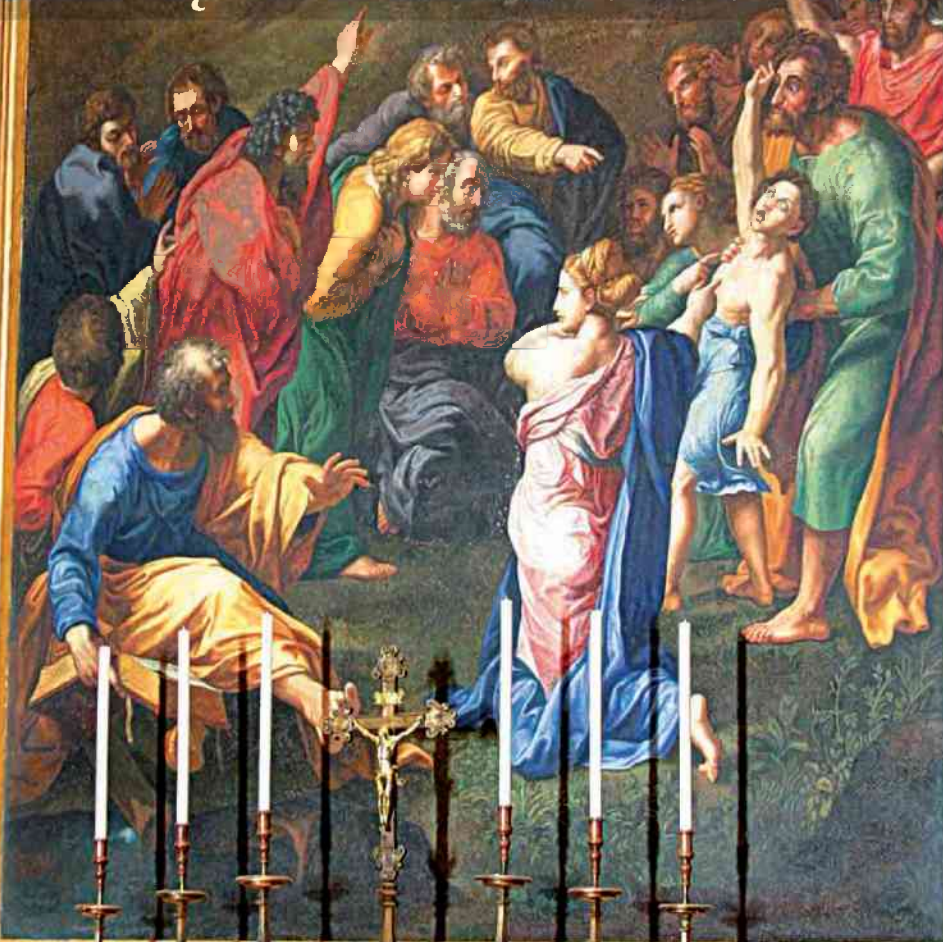
KATOLICKI VOIX CATHOLIQUE

Nr 10/2017 (2670) Rok LVIII 12.3.2017

II Niedziela Wielkiego Postu

Zaprowadził ich na górę wysoką, osobno.
Tam przemienił się wobec nich...

(Mt 17, 1-2)

TYGODNIK POLSKI ZA GRANICĄ
HEBDOMADAIRE DE L'EMIGRATION POLONAISE

1,55 €

KAŻDY Z NAS MA SWÓJ KRZYŻ – 2

ks. Tomasz Żwiernik

Modlitwa za ofiary przemocy

Amerykańsko-brytyjski antropolog i pedagog Ashley Montagu obliczył, iż w ciągu 5600 lat udokumentowanych dziejów naszego gatunku miało miejsce ponad 14600 wojen. (Territorialism and War, 1976). Długo to 3 wiejny na rok kalendarzowy.

Po zakończeniu II wojny światowej podczas walk na Kresach Wschodnich policzono, iż torturowano i zabijano ludzi na 136 różnych wyszukanych i okrutnych sposobów (Aleksander Korman, *Na Rubieży* Nr 35/1999).

Stynął z tego dorastający w moim rodzinnym mieście, Tomaszowie Lubelskim, stryj znanej polskiej piosenkarki Magdy Umer, Adam Humer – kat Mokotowa. „Praktykował” w „Smocznej Jamie” i lubelskim Zamku, by w końcu trafić za „zastugi” do warszawskiego „patacu cudów”. To jedno z najmroczniejszych miejsc w Polsce. Tunelem pod Pawilonem Dziśniętym aresztu śledczego na Rakowieckiej często szło się tylko w jedną stronę. Przez to więzienie przeszli ludzie AK, polskiego państwa podziemnego, delegatury, przywódcy, dziennikarze prasy podziemnej z czasów wojny. Tam umierali gen. August

Fiełdorf „Nil” i Witold Pilecki. Przez ponad 3,5 roku torturowany był sekretarz Prymasa Tysiąclecia abp Antoni Baraniak. Dzisiaj powstaje tu Muzeum Żołnierzy Wyklętych...

Przemoc się nie skończyła. Wojna dzieje się na naszych oczach. Nie patrzymy tylko w stronę Syrii czy Ukrainy. A Paryż? Berlin? Najbliższy nam świat...

Chciałbym dzisiaj zaprosić Was do modlitwy za ofiary przemocy. Przed oczyma staje mi młoda salwatoriańska wolontariuszka zamordowana, gdy dawała miłość dzieciakom z sierocińca w boliwijskiej Cochabambie. Helenka Kmiec. Już święta...

Rozważania stacji drogi krzyżowej opartem na fragmentach listu – św. dectwie ofiary zbiorowego gwałtu, Luici Vetruse, siostry zakonnej z Bośni (1991 r.) Zanim wstąpiłem do seminarium, w tym właśnie czasie wraz z przyjaciółmi prze-

mierając motocyklami Bałkany, widziałem i czułem smak tamtej wojny...

Módlmy się za osoby najdotkliwiej cierpiące. Może ktoś odkryje dziś, że przyjął swój krzyż, bo jest na nim Chrystus.

Droga krzyżowa za osoby doświadczające przemocy

I Jezus na śmierć skazany

Nazywam się Lucia Vetruse. Jestem jedną z nowicjuszek zgwałconych przez serbskich milicjantów. Chcę napisać, co zdarzyło się mnie i moim siostram. Proszę pozwolić, że nie będę mówić o szczegółach.

Jezu, którego wszystkich cierpień nawet nie znamy: pozbawiony wolności, bity, wyśmiany, „przed męką zmęczony” – zmiłuj się nad nami.

II Jezus obarczony krzyżem

To było potworne przeżycie, nieprzekazywalne nikomu oprócz Boga, którego woli się poddałam.

Jezu, który tak nas ukochałeś, że sięgnąłeś po krzyż – zmiłuj się nad nami grzesznymi.

III Jezus upada po raz pierwszy

Mój dramat polega nie tylko na upokorzeniu, jakie przeżyłam jako kobieta, nie tylko na nienaprawialnej krzywdzie, ale na trudności wpisania w moją wiarę tego wydarzenia.

Jezu, który doświadczając przemocy, nie zwątpiłeś w miłość Swego Ojca Niebieskiego – zmiłuj się nad nami.

IV Jezus spotyka Matkę

Pojęłam decyzję: jeśli będę matką, to dziecko będzie moje. Mogłabym je oddać na wychowanie, ale ono ma prawo do mojej macierzyńskiej miłości, nawet, jeśli nie było upragnione ani chciane. Nie można odciąć rośliny od jej korzeni.

Jezu, obdarowany miłością Matki w

godzinie swej męki – zmiłuj się nad nami.

Maryjo, Matko o czułym sercu, wolnym od nienawiści nawet wśród największej przemocy – módl się za nami.

V Jezus przyjmuje pomoc Szymona z Cyreny

Wiem, że odtąd słowa odwagi i pocieszenia, które będę próbowała wydobyć z mojego biednego serca, będą wiarygodne, ponieważ moja historia jest ich historią i moja zgoda umocniona jest ich historią będzie mogła służyć innym.

Jezu, który włączyłeś Szymona, mimo jego oporu, w Swe dzieło odkupienia – zmiłuj się nad nami.

VI Weronika ociera twarz Jezusowi

Niepozorny znak, jedno słowo, pomoc braterska, mogą wystarczyć do wzbudzenia nadziei wielkiej rzeszy nieznanych kobiet.

Jezu, który przyjąłeś bezradny gest Weroniki – zmiłuj się nad nami.

VII Jezus upada po raz drugi

Kiedy byłam nastolatką, napisałam w moim osobistym dzienniczku: „Nic nie jest moje, ja nie należę do nikogo, ani nikt nie należy do mnie”. A jednak ktoś mnie posiadał pewnej nocy, o której nie chcę pamiętać, wyrwał mnie ze mnie i uczynił swą.

Jezu, który wydałeś swoje Ciało w ręce katów – zmiłuj się nad nami.

ciąg dalszy na str. 8

Miejsce wykonywania wyroków śmierci w tunelu nad Pawilonem X

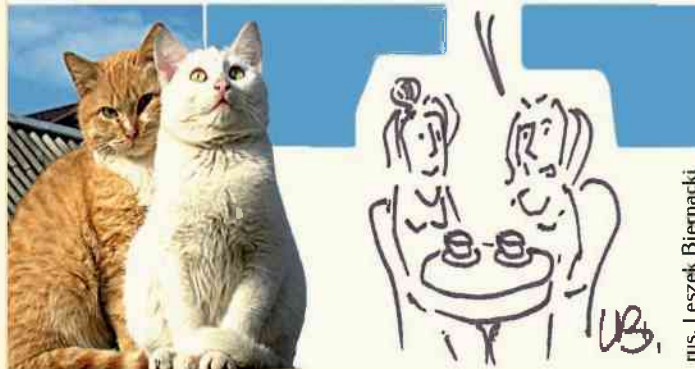

Telegram z wymiarem... sprawiedliwości

Podobno to ci, którzy mi ją większość w parlamencie mi ją realną władzę, daną przez Naród, ale... No właśnie, bo u wystarczy zaskarżyć ich do jakiegoś odpowiednio wysokiego Sądu, w kraju lub Brukseli i to on zdecyduje... bezstronnie oczywiście co demokratyczne, a co niedobre dla... Surwenena. I już władza u ymka się, razem z rą ją stanu włącznie. No to... idąc dalej, nadziei jemy się na media. Bo ponoć, kto ma media ten ma i władzę. I jest w tym, niestety, sporo gorzkości rą ją, zwłaszcza, kiedy właścicielami ich są r.p. Szkółki, co dyktują polski językiem redaktorom d. fin. je dobra i inne słuszności podawane tużyczej ludności do wierzenia. Alści u wystarczy zre polonizować trochę prasy i u polecić choćby jeden kanał telewizyjny i... wszechwładza panoszących się obcych u ymka się im z łepiek. No chyba, że znówu jakiś uysoki Trybunał: sprawiedliwości będzie miał odmienne zdanie na temat wolności niemieckich gazet nad Wisłą. I w ten to: posób okazał się w końcu, że ci mi ją władzę ostateczną, którzy mi ją w kieszeni... sprawiedliwość, jego uymiar i sędziów - ni jlepij a politycznych... lewaków! Bo to, wiadomo, sąd niemychliwy, ale praworządny, jak przyjdzie na to właściwy moment. Żeby nie być gołosłownym, przytoczmy, jako memento, bardzo aktualny przykład paryski. Otóż François Fillon, do niedawna główny kandydat do fotela prezydenta Republiki, u prawdziwie rzeczywiście kiedyś, wiele już lat temu trochę przepłacał za zatrudnianie swej żony, ale to dopiero teraz, akurat parę tygodni przed wyborami, mocno gępowate, lecz karzące ramię: sprawiedliwości zauważyło go i dosięgło niezawisłe... nietygodnego. P.O.

-NO I MAMY JUŻ MARZEC!
TYKO NIE MÓW TEGO PRZYPADKIEM KOTOM W DOMU...

rys. Leszek Biernacki

Z SATYRYCZNEJ TEKI L.B.

W NUMERZE MIĘDZY INNYMI:

- | Znaczenie jatmużny... – str. 5
- | Białoruska karta w grze czy normalizacja? – str. 8
- | Profanacja i świętość – str. 9
- | Des choses de la vie... – str. 11
- | Agresywny laicyzm i jego skutki – str. 13

Klucz naszego bezpieczeństwa

Marek Jurek

Donald Trump podejmuje obiecujące decyzje ustrojowe (wstrzymanie finansowania aborcyjnego procederu za granicą, powołanie Neila Gorsucha do Sądu Najwyższego), mogące uruchomić rzeczywiste, a nie tylko sezonowe, zmiany w społeczeństwie amerykańskim. Jak widać – swe je zobowiązania wyborcze traktuje, przynajmniej na razie, serio.

Jednak jego polityka bezpieczeństwa w Europie jest ciągle zagadką. Tę zagadkę Rosja chce rozszyfrować siłą. Wznowienie walk na wschodzie Ukrainy to test nowej polityki amerykańskiej, sondaż reakcji nowego prezydenta USA. Stany Zjednoczone ciągle jednak wysyłają sygnały niejasne. Tak jak dwie kolejne, w ciągu ledwie miesiąca, idące w rozbieżnych kierunkach nominacje na stanowisko prezydenckiego doradcy do spraw bezpieczeństwa narodowego.

Polska musi być przygotowana na każdy wariant amerykańskiej polityki. Dlatego jeszcze przed zmianą władzy w Waszyngtonie, biorąc pod uwagę możliwość odprężenia w relacjach amerykańsko-rosyjskich, opublikowaliśmy z Kazimierzem Ujazdowskim artykuł (<http://www.rp.pl/Rzecz-o-polityce/301179894-Ujazdowski-Jurek-Zdemilitaryzowac-Krolewiec.html#ap-3>) o konieczności odniesienia kwestii demilitaryzacji regionu Królewca jako niezbędnym warunkiem polskiego bezpieczeństwa. Trudno przyglądać się spokojnie, jak Rosja 300 km od Warszawy ustawia ruchome wyrzutnie rakiet atomowych. **ciąg dalszy na str. 6**

Zaprenumeruj „Głos Katolicki”

W prenumeracie będziesz otrzymywał „Głos...” bezpośrednio do domu wcześniej i taniej.

Imię i nazwisko: _____

Adres: _____

Telefon: _____

☐ Rok (56,60 €) ☐ Pół roku (30,30 €) ☐ Miesiąc (5 €)

☐ Przyjaciele „Głosu...” (69,60 €) ☐ PDF/e-mail (49,90 €)

☐ Zaznacz tutaj jeśli jest to Twoja pierwsza prenumerata i wygraj 2 dodatkowe darmowe miesiące abonamentu!

Czeki prosimy wystawiać na
Głos Katolicki – Voix Catholique
263 bis, rue St-Honoré, 75001 Paris;

Konto we Francji: CCP 12 777 08 U Paris – Voix Catholique/Głos Katolicki
Prenumerata w Belgii: ks. B. Dejneka – rue Jourdan 80, 1060 Bruxelles – CCP 000-1637856-11
w Niemczech: Głos Katolicki – Commerzbank Hannover – BLZ 250 400 66 – konto n°791177900

PRENUMERATY

KUPON
PRENUMERATY

LITURGIA SŁOWA

II Niedziela Wielkiego Postu

- Ad Gentes -

PSALMRESPONSORYJNY

Refren: Okaż swą łaskę ufajacym Tobie.

EWANGELIA

Mt 17, 1-9

Słowa Ewangelii wg św. Mateusza

Jezus wziął z sobą Piotra, Jakuba oraz brata jego, Jana, i zaprowadził ich na górę wysoką, osobno. Tam przemienił się wobec

nich: twarz Jego zajaśniała jak słońce, odzienie zaś stało się białe jak światło. A oto ukazali się im Mojżesz i Elias, rozmawiający z Nim. Wtedy Piotr rzekł do Jezusa: «Panie, dobrze, że tu jesteśmy; jeśli chcesz, postawię tu trzy namioty: jeden dla Ciebie, jeden dla Mojżesza i jeden dla Eliasza». Gdy on jeszcze mówił, oto obłok świetlany ostonił ich, a z obłoku odezwał się głos: «To jest mój Syn umiłowany, w którym mam upodobanie, Jego słuchajcie!» Uczniowie, słysząc to, upadli na twarz i bardzo się zlekli. A Jezus zbliżył się do nich, dotknął ich i rzekł: «Wstańcie, nie lękajcie się!» Gdy podnieśli oczy, nikogo nie widzieli, tylko samego Jezusa. A gdy schodzili z góry, Jezus przykazał im, mówiąc: «Nie opowiadajcie nikomu o tym widzeniu, aż Syn Człowieczy zmartwychwstanie». □

Gdzie misjonarze - tam nadzieja

ks. Zbigniew Sobolewski

– W ubogich krajach Afryki, Ameryki Łacińskiej, Azji i Oceanii misjonarki i misjonarze z Polski głoszą Dobrą Nowinę o zbawieniu oraz niosą ciębną pomoc potrzebującym – napisał bp Jerzy Mazur SVD, przewodniczący KEP ds. Mi. ji w Komunikacie na II niedzielę Wielkiego Postu, która w Kościele polskim jest Dniem Modlitwy, Postu i Solidarności z Mi. jonarzami.

Tam, gdzie docierają, odradza się i umacnia nadzieja. Są oni „dobrzy, jak chleb”, jakby napisał św. Brat Albert, dzieląc się tym, co posiadają. Służą chorym, samotnym, opuszczonym dzieciom, ubogim rodzinom i osobom odrąconym. Prowadzą przedszkola i szkoły dając możliwość zdobycia wykształcenia i zawodu. Są solidarni z uciekinierami i uchodźcami, ofiarami prześladowań za wiarę, przemocy i niesprawiedliwości. Polscy misjonarze nie lękają się wchodzić w trudną rzeczywistość i ją zmieniać. Modlitwą, pracą i cierpieniem budzą nadzieję na lepszą przyszłość tych, którzy zdają się być jej całkowicie pozbawieni – wyjaśnia bp Jerzy Mazur.

Światła nadziei

Media nieustannie bombardują złymi wiadomościami. Słyszmy o wojnach i terrorze, narastającej nienawiści pomiędzy różnymi społecznościami, niesprawiedliwości, przemocy i korupcji. Te zatrważające problemy uwidaczniają się ze wzmożoną siłą na misjach, w krajach gospodarczo zacofanych, pozbawionych dostępu do zdobyczy cywilizacyjnych, nękanym przez głód i brak dostępu do wody pitnej, przez choroby zakaźne i klęski żywiołowe. W tej trudnej rzeczywistości głoszą Ewangelię misjonarki i misjonarze. Nie zalamują rąk. Nie czekają, że w przyszłości coś się zmieni na lepsze, ale dzielą trud i cierpienia tych, do których zostali posłani. Nie robią rewolucji i nie wyprowadzają ludzi na ulice, lecz próbują zaradzać podstawowym potrzebom. Mozolnie tkają lepszą przyszłość swą cichą i ofiarną pracą. Dają odrobinę nadziei tym, którym świat jej odmawia.

Nadzieja ma konkretny kształt: przybiera postać studni, garści ryżu, kostki mydła, czystego ubrania lub kawałków blachy, którymi można pokryć dach. Nadzieja wyraża się w uśmiechu dziecka, które dzięki adopcji na odległość nie musi żebrac lub ciężko pracować, a może pójść do szkoły. Nadzieję daje lekarstwo na trąd, malarię czy AIDS oraz porada lekarska w misyjnym ośrodku zdrowia. Najważ-

niejsze jest jednak „niewidoczne dla oczu” – miłość misjonarzy, która wyraża się w trosce i obecności. W cierpliwym słuchaniu i opowiadaniu Ewangelii. W nauce bezinteresownej służby.

Miłość jest konkretna

Brat Daniel Kloch OMI prowadzi w Tamatave na Madagaskarze apostolstwo niepełnosprawnych. Są oni często traktowani, jako ludzie drugiej kategorii. – Apostolstwo ma na celu zaktywizowanie niepełnosprawnych przez pracę, tworzenie rękodzieła. Niepełnosprawni prowadzą recykling śmieci i wytwarzają kompost, zarabiając na swe utrzymanie – wymienia br. Daniel. Pomaga on w ten sposób 50 osobom w utrzymaniu ich i ich rodzin. Niepełnosprawni mogąc zarobić na swe utrzymanie, czują się potrzebni i ważni. Nie muszą żebrac ani nie są skazani na łaskę innych. Przerabiając śmieci na kompost, dbają o otoczenie oraz robią coś pożytecznego dla innych.

Innym polem działania apostolskiego br. Daniela jest animacja Stowarzyszenia Arovynyalna – „Brońmy życia”. Zrodziło się ono z potrzeby większego uwrażliwienia na godność człowieka i konieczność obrony życia nienarodzonych. 25 członków Stowarzyszenia odwiedza szkoły, więzienia i sierocińce, i wychowuje do poszanowania życia. Mówią o świętości życia, zachęcają do poszanowania każdego człowieka, także tych najstarszych, najuboższych, niepełnosprawnych, chorych i starców. Starają się pokazać młodym, że aborcja jest zabójstwem niewinnych istot ludzkich i nie można jej lekceważyć, traktować jak fakt bez znaczenia.

Siostra Regina Koziot ze Zgromadzenia Sióstr Opatrzności Bożej pracuje w Kamerunie, w rozległej parafii Essiengbot. Siostry odwiedzają stacje misyjne w promieniu 140 km. Prowadzą Ośrodek Zdrowia, gdzie zajmują się konsultacjami lekarskimi, małą chirurgią, edukacją kobiet w ciąży oraz propagowaniem higieny w wioskach. Siostry pracują również w szkole podstawowej i przedszkolu. Dla dorosłych kobiet i dziewcząt, które nie uczęszczają do szkoły, prowadzą warsztat haftu i szycia. Dzięki temu dziewczęta zdobywają umiejętności, które pozwalają im zarobić na skromne utrzymanie, jest to czasami jedyna dostępna dla nich praca.

S. Lidia Potocka, słuźebniczka, postuguje w szkole dla dzieci głuchych i opóźnionych w rozwoju w Port Shepstone (Republika Południowej Afryki). Słuźebniczki są tu od 1992 r., mają w swej placówce 360 podopiecznych. Wszystkie dzieci pochodzą z okolicznych wiosek. Wiele dzieci, zwłaszcza niepełnosprawnych mentalnie cierpi na padaczkę. W razie nagłej potrzeby, ataku epilepsji czy innych zdarzeń, siostry zabierają dzieci do szpitala lub najbliższej jednostki medycznej.

To zalewie kilka przykładów codziennej, ofiarnej i bezinteresownej pracy misjonek i misjonarzy. To są okrucy dobra, które rodzą nadzieję. □

Klucz naszego bezpieczeństwa *ciąg dalszy ze str. 3*

Niektórzy komentatorzy (Wiesław Pawlak, Mikołaj Rusiński) zapytali od razu, czy demilitaryzacja Królewca to postulat realny. Na to pytanie z góry odpowiedzieliśmy w naszym tekście: Polska dyplomacja nie doprowadzi samodzielnie do opuszczenia regionu królewieckiego przez wojska rosyjskie. Może jednak postawić problem, do którego inni będą musieli się odnosić. I działać tak, by w rozmowach na temat nowego uregulowania stosunków Zachód–Rosja był to temat nie do ominięcia. Tak jak kwestia polskich granic była tematem nie do ominięcia w trakcie zjednoczenia Niemiec.

Nikt nie zakłada przecież, że w dzisiejszym układzie sił Rosja ewakuuje wojska z okręgu królewieckiego, by zwiększyć poczucie bezpieczeństwa Polski. Stoją tam, żeby nam zagrażać. Demilitaryzacja Królewca może nastąpić jedynie w kontekście szerszych zmian strategicznych. Dziś Zachód zaczyna realizować ustalenia warszawskiego szczytu NATO. W Polsce pojawiają się wojska amerykańskie, w krajach bałtyckich – wojska sojusznicze (w tym nasze na Łotwie). Jeśli Amerykanie chcieliby rozmawiać z Rosją o ich wycofaniu – musimy wiedzieć, jak wobec sojuszników zdefiniować interesy naszego bezpieczeństwa. A Królewec jest przecież barometrem bezpieczeństwa nie tylko Polski, ale naszej części Europy w ogóle.

Andrzej Długoborski napisał, że postulat demilitaryzacji Królewca jedynie „doprowadzi do zaostrenia i tak napiętych stosunków z Rosją”. To opinia mijająca się z rzeczywistością. Jeżeli Polska ma prowadzić samodzielną politykę – musi ona znaleźć drogę pomiędzy przekonaniem o nieuchronnej wojnie na polskim terytorium (co samo w sobie byłoby dla naszego kraju katastrofą) a ignorowaniem zagrożenia, co w istocie

jedynie je zwiększa. Szukanie rozwiązań strategicznych, wychodzących poza logikę nieuniknionego konfliktu, samo w sobie buduje pozycję Polski jako podmiotu międzynarodowej polityki bezpieczeństwa.

Jacek Kłoskowski zapytał, czy Rosja w ogóle może na to przystać. Oczywiście tylko wtedy, gdy będzie miała coś w zamian do zyskania, albo raczej – gdy koszty utrzymania status quo zaczną wyraźnie rosnać. Już dziś są dostatecznie duże, Królewec to bardzo kosztowny atut. Przygotowanie jego obrony na wypadek konfliktu to „strategiczny koszmar”. Tymczasem już wojna w Syrii, która pozwoliła Rosji wejść w rolę arbitra na Bliskim Wschodzie, była bardzo kosztowna. A ZSSR, którego upadek Putin uznał za „największą geopolityczną tragedię XX wieku”, po prostu zbankrutował, uczestnicząc w wyścigu zbrojeń.

Na razie sąsiedzi Rosji mają, szczególnie od aneksji Krymu, poczucie rosnącego zagrożenia. Kraje neutralne w czasie zimnej wojny – Szwecja i Finlandia – coraz częściej jako ostateczny wariant swojej polityki biorą pod uwagę zaangażowanie w Przymierze Atlantyczne. Niezależnie od gwarancji sojuszniczych, dąłoby to im do możliwości udziału w zbiorowym ustalaniu polityki bezpieczeństwa w regionie Bałtyku. Ale oczywiście dla tych pragmatycznych narodów najważniejsze jest bezpieczeństwo, NATO to tylko ostateczny środek, by je wzmocnić. Ich reakcja na rosnące napięcie w regionie może otworzyć koniunkturę, by pokój uzyskał mocniejsze podstawy. A nam wskazuje dodatkowy, niezbędny kierunek naszej politycznej współpracy. Jak każdy wielki naród – musimy umieć czekać, oczywiście wiedząc, na co czekamy i co chcemy zmienić. □

Marek Jurek (*Gość Niedzielny*)

Z KRAJU

- 1 marca obchodzono w całym kraju „Dzień Pamięci o Żołnierzach Niezłomnych”. Główne uroczystości odbyły się w Pałacu Prezydenckim, gdzie wręczono odznaczenia państwowe kombatanom i osobom pielęgnującym pamięć o bohaterach, oraz na pl. Piłsudskiego w Warszawie przy Grobie Nieznanego Żołnierza, gdzie miał miejsce uroczysty Apel Pamięci z udziałem prezydenta Dudy. Pamięć o „Wyklętych” „powróciła do polskich rodzin” – oświadczył MON Macierewicz, zwracając się z kolei do uczestników związanego z tym Dniem warszawskiego V Biegu Tropem Wilczym. W Skwierzynie Tropem Wilczym pobiegli m.in. amerykańscy żołnierze, a podobny bieg odbył się m.in. w Londynie.
- Poseł PiS Dworczyk zrezygnował z funkcji przewodniczącego sejmowej komisji łączności z Polakami za granicą. Jej nową szefową została posłanka PiS Anna Schmidt-Rodziejcz. Dworczyk ma zostać wiceministrem obrony.
- W związku z przekazaną KE analizą dotyczącą praworządności w Polsce, MSZ wezwało do złożenia wyjaśnień dyrektora Przedstawicielstwa KE w Polsce Prawdę. Min. Waszczykowski podkreślił, że „gdyby był to klasyczny ambasador, to uruchomiono by procedurę „persona non grata”. Analiza przedstawicielstwa wysłana do Brukseli mówiła o „prześladowaniach sędziów protestujących przeciwko planowanym reformom”.
- Siły Zbrojne RP mogą doczekać się pierwszego w historii karabinu całkowicie krajowej konstrukcji. Z Modułowego Systemu Broni Strzeleckiej można uzyskać aż jedenaście odmiennych taktycznie konstrukcji strzeleckich. Radomska Fabryka Broni podpisała pierwszą umowę na dostawy karabin-

ków rodziny MSBS-5,56 dla Wojska Polskiego.

- W Sejmie powstało nowe koło poselskie „Republikanie”. W jego skład wchodzi b. posłanki Kukiz'15: Bieńska, Siarkowska oraz Janowska. Celem „Republikanów” nie jest założenie nowej partii ani popieranie PiS, ale troska o dobro wspólne, wartości konserwatywne i wolnościowe podejście do gospodarki.
- Sejm zajmie się ustawą dotyczącą wycinki drzew. Na szczęście nie będzie to powrót do poprzednio obowiązujących przepisów, które uzależniały wycinkę drzewa w swoim ogródku od decyzji urzędników.
- Lokalna społeczność ukraińska odnowiła zniszczony w styczniu przez wybuch pomnik Polaków, pomordowanych w 1943 r. w Hucie Pieniackiej.
- Wypadek premier Szydło i dwie inne kolizje z udziałem ochrony BOR bardzo zaniepokoiły opozycję. Chcemy ukrócić „szarżę kasty panów na polskich ulicach” – grzmiał poseł PO Brejza. Tymczasem MSW poinformowało, że za rządów PO-PSL doszło do 60 kolizji z udziałem aut BOR, ale te zdarzenia nie były wcześniej przedmiotem zainteresowania mediów i polityków.
- Afera na styku komunistycznych służb specjalnych i dzisiejszych polityków PO? Niejaki Hadacz był tajnym współpracownikiem SB, a w ostatnich latach najpierw kompromitował obrońców Krzyża pod pałacem prezydenckim, a później wspierał kampanię prezydencką Komorowskiego, m.in. prowokując otoczenie Dudy przed debatą w TVP.
- W kościołach diecezji kieleckiej jest odmawiana Koronka do Miłosierdzia Bożego w akcie wynagrodzenia za bluźnierstwo podczas spektaklu „Kłątwa”. Skandaliczny spektakl grano z Teatrze

Powszechnym, który jest sponsorowany z publicznych pieniędzy. Szczytem beczelności był apel tego teatru o „zaprzestanie medialnych manipulacji i mowy nienawiści”.

- Brytyjskie Forensic Explosives Laboratory (FEL) potwierdziło, że przygotowuje badanie na obecność materiałów wybuchowych w szczątkach Tu-154M, który rozbił się w 2010 r. w Smoleńsku.
- Branżowe pismo „Intelligence Online” twierdzi, że polscy komandosi z GROM walczą z bojownikami z Państwa Islamskiego. MON zaprzeczyło.
- W Warszawie, Wrocławiu i Szczecinie odbyły się manifestacje KOD przeciwko projektowi reformy Krajowej Rady Sądowniczej. Frekwencja była minimalna, we Wrocławiu protestowi przewodził podejrzany w sprawie karnej Pinior.
- Austriak Wachter, potomek gubernatora dystryktu krakowskiego Generalnej Guberni i wysokiego funkcjonariusza SS, zdecydował się na zwrot dzieł sztuki zrabowanych z Krakowa w czasie wojny przez jego rodziców.
- Czesi, Słowacy, Włosi, Węgrzy i Amerykanie to według CBOS nacje najbardziej lubiane przez Polaków. Niechęć budzą najczęściej Arabowie, Romowie, Turcy, Rosjanie i Rumuni. Wyniki nie zaskakują.
- „Wesele” Wyspiańskiego będzie lekturą na Narodowe Czytanie 2017. Wynik plebiscytu ogłosił prezydent Duda podczas uroczystości z okazji Międzynarodowego „Dnia Języka Ojczystego”.
- W Polsce i kilku innych krajach Europy, w tym we Francji, wykryto radioaktywny izotop jodu-131. Wg Państwowej Agencji Atomistyki na poziomie niegroźnym dla ludzi. Źródło promieniowania nie zostało ustalone. □

NBP uczcił Żołnierzy Wyklętych

Specjalna seria monet

Narodowy Bank Polski wprowadził do obiegu dwie srebrne monety kolekcjonerskie z serii upamiętniającej powojenne podziemie antykomunistyczne – Żołnierzy Niezłomnych oraz Danutę Siedzikówną „Inkę”.

„W ramach serii – Wyklęci przez komunistów żołnierze niezłomni – zostaną upamiętnieni żołnierze, którzy z odwagą, męstwem i poświęceniem przeciwstawili się sowieckiemu terrorowi” – napisał w folderze numizmatycznym prezes NBP prof. Adam Glapiński. Jak podkreślił, „emisja monet to wyraz szacunku oraz uznania dla walczących o niepodległą Rzeczpospolitą w trudnych powojennych czasach”.

W ramach serii w tym roku Narodowy Bank Polski uczci również Witolda Pileckiego „Witolda”, Feliksa Selmanowicza „Zagończyka” oraz Henryka Glapińskiego „Klingę”.

NBP poinformował, że rewers inauguracyjnej serii monety przedstawia grupę żołnierzy na tle stylizowanych drzew, biało-czerwoną flagę z umieszczoną na niej kotwicą – symbolem Polski Walczącej oraz napis: „Zachowali się jak trzeba”. Na rewersie drugiej monety znajduje się wizerunek Danuty Siedzikówny „Inki” oraz – identyczny jak na poprzedniej monecie – napis wraz z flagą. Awers monet przedstawia rozrwane więzienne kraty oraz wizerunek orła

ustalony dla godła Rzeczypospolitej Polskiej. Obie monety zaprojektowała Dobrochna Surajewska. Monety, w nakładzie do 17 tys. sztuk, będą dostępne w cenie 120 zł w sklepie internetowym Kolekcjoner oraz w oddziałach okręgowych NBP.

NBP zaznaczył, że mianem „Żołnierze Niezłomni” określa się zbrojne powojenne podziemie niepodległościowe. Po roku 1944 o wolną Polskę walczyło około 200 tys. osób, 20 tys. z nich zginęło. Ostatni – 21 października 1963 r. □

Zobacz, kto był w SB, a kto „TW”

Dzięki stronie [www.inwentarz.ipn.gov.pl/#każdy ma teraz dostęp do in formatyki](http://www.inwentarz.ipn.gov.pl/#każdy%20ma%20teraz%20dostęp%20do%20informatyki) o tym, kto pracował dla Służby Bezpieczeństwa, był TW lub wręcz przeciwnie – kogo system komunistyczny uciskał.

Informację na ten temat podaje PAP na Twitterze. Inwentarz dostępny na podanej powyżej stronie ma być czytelnym spisem

dla każdego, kto korzysta z archiwów IPN.

„Inwentarz zawiera ponad 1 mln 690 tys. rekordów opisujących materiały admi-

nistracyjne, operacyjne i osobowe. Jest efektem nie tylko ciężkiej, kilkuletniej pracy pracowników pionu archiwalnego, ale także ich starań, by bogatszą informacją bardziej odpowiadał rosnącym oczekiwaniom Użytkowników. Inwentarz jest otwartym przewodnikiem, co oznacza, że będzie systematycznie uzupełniany o kolejne rekordy” □

ZE ŚWIATA

Opr. B.D.

- W 3 rocznicę konfliktu, ukraińskie MSW podaje, że agresja Rosji na wschodzie kraju przyniosła prawie 10 tys. ofiar śmiertelnych, około 23 tys. rannych oraz pozbawiła domów prawie 1,8 mln osób.
- Kanclerz Niemiec Merkel (CDU) potwierdziła plan zwiększenia do 2024 r. wydatków na obronność do 2 proc. PKB. Jej partner koalicyjny, czyli SPD takiego planu nie popiera.
- 7 miesięcy przed wyborami do Bundestagu SPD ponownie wyprzedziła blok partii chadeckich CDU/CSU kierowany przez Merkel.
- Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) bada doniesienia prasy o możliwych nieprawidłowościach w Europarlamentie w czasie, gdy szefem tej instytucji był Schulz, kandydat na kanclerza Niemiec.
- Wychodząc z UE, Wielka Brytania będzie musiała respektować uzgodnione zobowiązania finansowe i otrzyma „słony rachunek” – zapowiedział szef KE Juncker. Jego zdaniem negocjacje nad nowym porozumieniem handlowym pomiędzy Unią a Wielką Brytanią potrwać wiele lat.
- Przewodniczący PE, Włoch Tajani opowiedział się w wywiadzie dla niemieckiej prasy za utworzeniem w Libii obozów przejściowych dla imigrantów planujących ucieczkę do Europy. Chce też planu Marshalla dla Afryki.
- Ministrowie państw UE zatwierdzili decyzję o zniesieniu wiz dla Gruzinów. Poparli również przepisy, które ułatwiają krajom unijnym przywracanie obowiązku wizowego w sytuacjach kryzysowych.
- Prezydent Trump w swoim projekcie budżetu federalnego na rozpoczynający się 1 października rok budżetowy 2018 zamierza zwiększyć wydatki

wojskowe o 54 mld dolarów, czyli o blisko 10%.

- Trump był bohaterem większości, czasami wulgarnych, żartów, aluzji i deklaracji podczas gali wręczenia Oscarów. Wg komentatorów ten doroczny popis samozadowolenia Hollywood jednak tylko wzmocnił poparcie dla prezydenta USA wśród elektoratu.
- Eurodeputowani z komisji praw obywatelskich i sprawiedliwości przeprowadzą wysłuchanie dotyczące „sytuacji praw podstawowych” na Węgrzech. Poprzednim razem PE zajmował się sytuacją w tym kraju w 2015 r. Jest to inicjatywa grupy socjalistów.
- Węgierskie władze postanowiły wybudować na wiosnę nowe ogrodzenie na granicy z Serbią z powodu ryzyka wzrostu liczby migrantów, którzy chcieliby się przedostać na teren tego kraju.
- UE przedłużyła o rok sankcje wobec Białorusi, obejmujące embargo na broń oraz zamrożenie aktywów i ograniczenia wizowe wobec czterech osób zamieszanych w zaginięcie dwóch polityków opozycji, przedsiębiorcy i dziennikarza.
- Około 7 tys. osób przeszło ulicami Kijowa w marszu ukraińskich ugrupowań nacjonalistycznych, które domagają się zerwania stosunków dyplomatycznych z Rosją, blokady handlowej separatystów w Donbasie oraz wcześniejszych wyborów parlamentarnych.
- Nie kończą się protesty w Rumunii. Tysiące Rumunów wychodziły codziennie na ulice Bukaresztu, by zaprotestować przeciwko centrolewicowemu rządowi.
- Na twarzy zamordowanego, Kim Dzong Nama śledczy wykryli ślady trującego gazu bojowego VX. Jest on zaklasyfikowany przez ONZ, jako broń masowego rażenia. Przyrodni brat Dzong Una mógł zostać zabity w Malezji przez agentów KRL-D.

- Postowie Akcji Wyborczej Polaków na Litwie Związku Chrześcijańskich Rodzin (AWPL-ZChR) poinformowali, że zgłosili w Sejmie propozycję, by na wzór polskiego 500+, Litwa wypłacała, co miesiąc świadczenie na drugie i każde kolejne dziecko w rodzinie.
- Ławrow, szef rosyjskiego MSZ oświadczył, że militarna neutralność Szwecji i Finlandii jest kluczowa dla bezpieczeństwa regionu Morza Bałtyckiego.
- MSW Niemiec chce nadać Federalnemu Urzędowi ds. Migracji i Uchodźców prawo do przeszukiwania zawartości telefonów komórkowych imigrantów, którzy nie mają paszportów, w celu identyfikacji ich tożsamości.
- Na Morzu Południowochińskim pojawiła się amerykańska armada z lotniskowcem USS Carl Vinson na czele. Odwiedza on Wyspy Paracelskie w pobliżu wybrzeży Wietnamu i dalej na południe wysunięty archipelag wysepek Spratly, a także rafę Scarborough niedaleko Filipin. Są to tereny, do których prawa roszczą sobie Chiny.
- Japonia zaprotestowała wobec Rosji w związku z planami Moskwy przewidującymi zwiększenie liczebności wojsk na Kurylach Południowych, które od końca II wojny światowej są przedmiotem sporu terytorialnego między obu krajami.
- Stanowiący około 10% 92-milionowej ludności Egiptu Koptowie uskarżają się od dawna na dyskryminację. Obecnie doszły częste akty przemocy dokonywane przez islamistów.
- W centrum Rzymu doszło do wypadku, w którym uczestniczył jadący na motorze policjant z eskorty papieża Franciszka. Policjant trafił do szpitala. Dobrze, że w Watykanie nie mają opozycji. □

Modlitwa za ofiary przemocy ciąg dalszy ze str. 2

VIII Jezus spotyka płaczące niewiasty

„Piszę do was nie po to, by otrzymać słowa pociechy, ale po to, byście mi pomogli podziękować Bogu za niechciane macierzyństwo, i że przyjął mnie z tysiącami moich rodaków, których godność znieważono, oraz bym mogła wszystko zaakceptować.

Jezu, który nawet w wielkim bólu nie chciałeś próżnej litości niewiast, lecz ich nawrócenia – zmiłuj się nad nami.

IX Jezus upada po raz trzeci

Bóg mnie wybrał – niech mi wybaczy tę śmiałość! – aby prowadzić zhańbione kobiety ku świtowi odkupienia i wolności. Nie będą mogły wątpić o szczerości moich intencji, ponieważ ja także – podobnie jak i one – doszłam do granic upodlenia.

Jezu, który upadłeś tyle razy, jak można wątpić w szczerość Twojej miłości? – zmiłuj się nad nami.

X Jezus odarty z szat

Teraz jestem jedną z licznych nieznanym z imienia kobiet, których ciało jest zdruzgotane, a dusza wzgardzona. Pan pozwolił mi przeniknąć tajemnicę pohańbienia.

Jezu, który sam przeniknąłeś tajemnicę pohańbienia, odarty z szat i godności – zmiłuj się nad nami.

XI Jezus przybity do krzyża

Mcje upokorzenie dotacza się do upokorzeń pozostałych kobiet i mogę je tylko ofiarować na przebłaganie za grzechy popełnione przez nieznanym gwałcicieli i w intencji pokaju, przyjmując uczynioną mi zniewagę i ofiarując ją miłosierdziu Bożemu.

Jezu, który ofiarowałeś bolesną mękę za swoich oprawców – zmiłuj się nad nami.

XII Śmierć Jezusa na krzyżu

W nocy, podczas której zostałam zgwałcona przez Serbów, powtarzałam werset, który służył jak balsam na moją duszę, kiedy rozpacz chciała mnie unicestwić „Ty nie umrzesz, bo wybrałeś światło dnia”. Teraz wszystko się skończyło i wydaję mi się, że

miałam zły sen. Wszystko się skończyło, ale teraz wszystko się zaczyna...

Jezu, który jedyny możesz przeprowadzić przez śmierć ku życiu – zmiłuj się nad nami.

XIII. Jezus zdjęty z krzyża

Będę uboga, włożę znowu mój stary fartuch i saboty, w jakich kobiety chodzą do pracy i pójdę z mcją matką do lasu zbierać żywicę z sosen w naszych lasach... Dokonam niemożliwego, aby zerwać łańcuch nienawiści.

Jezu, który w sobie zadałeś ostatecznie śmierć wrogości – zmiłuj się nad nami.

XIV Jezus złożony do grobu

Dziecko, którego oczekuję, nauczę tylko miłości. Mcje dziecko, poczęte z przemocy, da świadectwo o tym, że jedyną wielkością człowieka jest przebaczenie.

Jezu, trzy dni spoczywający w grobie, by powstać z martwych, rozświetlając każdą ciemność i pustkę – zmiłuj się nad nami.

ks. Tomasz Żwiernik

źródło: List s. Lucii Vetruse do Matki Generalnej, 1991 r.

Białoruska karta w grze czy normalizacja?

Jedną ze zmian w polskiej polityce wschodniej jest znacząca poprawa relacji z Białorusią.

O ile priorytety tej polityki nie uległy zmianie, a polegają one na stałym kursie antyrosyjskim i popieraniu takich państw, jak Ukraina czy Gruzja, to polityka wobec Mińska zmieniła się znacząco. Jeszcze niedawno Białoruś była traktowana jako parias Europy, „ostatnia dyktatura na Starym Kontynencie”, a jej prezydent był nazywany „dyktatorem” i „satrapą”. Teraz jest to już „prezydent Łukaszenko”, a Białoruś nazywana jest naszym sąsiadem.

Ożywiły się kontakty polityczne i to na dosyć wysokim szczeblu – w Mińsku gościł najpierw Witold Waszczykowski, szef polskiej dyplomacji, a potem Stanisław Karczewski, marszałek Senatu. Obok tego mamy więcej kontaktów między ministerstwami a także szybki rozwój współpracy kulturalnej. Nie mniej ważna jest gospodarka. Nasi przedsiębiorcy podkreślają, że na Białorusi zarówno stawka podatku dochodowego, jak i podatku VAT wynosi zero. Henryk Siodmok, prezes zarządu Grupy Atlas, który ma 60 proc. rynku na Białorusi mówi dla tygodnika „Wprost”: „Tylko kwestie polityczne blokowały szerszą kooperację. Prezydenci i premierzy z Polski latali do Chin i szczylicili się tymi misjami, mimo że ChRL nie jest krajem demokratycznym. A wymianę handlową Polska ma niemal taką samą z Chinami, jak i z Białorusią”. „Na Białorusi jest już ponad 400 polskich firm, które radzą sobie świetnie na wschodnim rynku. W sektorze bankowym mocno osadzony jest Idea Bank, w meblarskim Black Red White, a spółka – córka Atlasu Tajfun posiada w swoim segmencie ponad 60 proc. rynku. (...) Wymiana handlowa między naszymi krajami w 2015 r. wyniosła 1,8 mld dolarów, a polscy rezydenci zainwestowali tam ok. 200 mln\$”.

Doszło do tego, że polskie MSZ zamierzało nie mniej ni więcej tylko zlikwidować dywersyjną wobec Łukaszenki stację TV „Bielsat”, zatrudniającą 200 osób, która stawiała sobie za cel osłabienie rządów białoruskiego prezydenta. Co prawda min. Waszczykowskiemu nie udało się tego projektu przeprowadzić, bo lobby broniące tej pochłaniającej krocie bezproduktywnej placówki (oglądalność na Białorusi na poziomie 1%) okazało się silne, ale to chyba nie koniec gry. MSZ miało słuszny plan likwidacji „Bielsatu” i emisji na Białorusi polskiej TV Polonia. Mińsk godził się na to, co było z jego strony pewnym ustępstwem, tym łatwiejszym, że TV Polonia nie jest tak upolityczniona i nie jest z założenia nastawiana na sianie zamiętu u sąsiada.

Biorąc pod uwagę te wszystkie fakty – powstaje pytanie o przyczyny takiego zwrotu polityki Warszawy wobec Mińska. Czy chodzi tu tylko i aż o zwyczajne odprężenie i normalizację nienormalnych relacji, czy też mamy do czynienia z tzw. drugim dnem? Tutaj musimy przypomnieć fakty sprzed wielu lat, kiedy w okresie rządów Georga Busha juniora, w kwietniu 2005 r., odbyła się w Wilnie konferencja, podczas której USA sformułowały postulat „eksportu demokracji” w krajach dawnego ZSRR. Obecna na niej Condoleezza Rice powiedziała: „Stany Zjednoczone wspierają rewolucje demokratyczne na całym świecie. Popieramy dążenia ludzi do zapewnienia wolności w swoich krajach. Uważamy, że wybory powinny być prawdziwe, a nie formalne”, dodając, że Białoruś powinna wiedzieć, że wspólnota międzynarodowa obserwuje jej zachowanie, że ona nie jest izolowana, że nie może robić tego, co się jej podoba. Mówiąc jasno – Polska otrzymała zadanie „zdemokratyzowania” Białorusi. Takie były przyczyny konfliktu wokół Związku Polaków na Białorusi i faktycznego zamrożenia relacji między obu państwami. Skutki takiej polityki były optakane – Łukaszenka stał się jeszcze silniejszy, a najwięcej stracili na tym sztucznie kreowanym konflikcie białoruscy Polacy.

Czy wobec tego PiS wyciągnęło wnioski i zarzuciło tę strategię? I tak, i nie. Obecnie Warszawa doszła do wniosku, że plan, jakim jest wyciągnięcie Białorusi z rosyjskich wpływów – można próbować zrealizować... razem z Łukaszenką. Z pozoru jest to logiczne, opozycja na Białorusi jest słabutka i nieskuteczna a prezydent stara się ostatnio pokazać, że jego kraj jest suwerenny i niezależny od Rosji. Można więc sądzić, że taktycznie trzeba wesprzeć Łukaszenkę w jego grze o tę niezależność, a „walkę o demokrację” odłożyć na później. Problem jest jeden – Białoruś dobrze o tym wie i nie ma zamiaru realizować polskiego scenariusza, bo zdaje sobie sprawę, czym skończyły się takie gry w przypadku Ukrainy. Białoruś chce poprawy stosunków z Polską, ale nigdy nie zerwie z Rosją, co najwyżej wykorzystywała polską kartę do wzmocnienia swojej pozycji w rokowaniach z Moskwą. Łukaszenka dał jasno do zrozumienia – Białoruś chce być tęcznikiem między Wschodem a Zachodem, a nie buforem, jakim próbuje się zrobić Ukrainę. Nasz chytry plan nie ma więc szans na powodzenie, ale niejako przy okazji dzieje się coś dobrego – zaczynamy mieć normalne relacje z sąsiadem zamieszkałym przez przyjazny nam naród. □

Jan Engelgard

Profanacja i świętość

Piotr Witt

„Podczas spektaklu dokonuje się publiczna profanacja krzyża, przez co ranione są uczucia religijne chrześcijan, dla których krzyż jest świętością. Cprócz symboli znieważa się osobę św. Jana Pawła II, co jest szczególnie bolesne dla Polaków...” Episkopat Polski o przedstawieniu „Kłatu y” w Teatrze Powszechnym w Warszawie, 21 lutego 2017.

Podobne wydarzenia miały już miejsce w przeszłości. Towarzyszyły zwykle rozkładowi pewnego systemu. W Paryżu, w 1715 roku pojawili się osobnicy wstrząsani konwulsjami i wydający rozdzierające wrzaski, stan pośredni między histerią i opętaniem. Był to przedostatni akt odysei jansenizmu. Najbardziej surowa odmiana protestantyzmu schodziła ze sceny w konwulsjach. Ludwik XIV kazał zburzyć siedzibę sekty i zaorać miejsce po niej, jak się czyni z domami królobójców i ostatni wyznawcy miotali się bezsilnie, w sytuacji bez wyjścia.

Myślę, że nie należy wyolbrzymiać znaczenia wydarzeń w Teatrze Powszechnym, choć o ile mi wiadomo, po raz pierwszy na ziemi polskiej doszło do podobnych ekscesów. Ich sens staje się zrozumiały w świetle wydarzeń wcześniejszych.

W historii zmian, które zaszły w Polsce, a może i w reszcie bloku komunistycznego akcja Prymasa Tysiąclecia była momentem przełomowym. Znacznie przerasta wszelkie późniejsze inicjatywy stricte polityczne. Dziś, nawet przeciwnicy uznają Polskiego Papieża za pogromcę komunizmu. Ale, czyż ksiądz Wojtyła, po wyniesieniu na stolicę Piotrową nie powiedział „Bez prymasa Polaka, nie byłoby Polaka – papieża?”.

Przedstawiłem w skrócie historię walki prymasa Wyszyńskiego z władzami komunistycznymi w mojej pierwszej większej pracy na ziemi francuskiej („Notre Dame de Częstochowa en tant qu'une idee politique”. Faculte de Droit Internationale, Universite de Lille, 1989). W walce Prymasa o wolność sumienia i swobodę praktykowania religii decydującą rolę odegrała upersonifikowana świętość w osobie Matki Boskiej Częstochowskiej.

Pierwszoplanową rolę polityczną. Nie mam na myśli zjawisk nadprzyrodzonych, chociaż ich nie wykluczam. Cuda zdarzają się rzadko, Kościół jest wobec nich nieufny. Trzeba długiego czasu i pracy kompetentnych komisji, aby zostały uznane. Nie. Myślę o sprawach twardych do uchwycenia na drodze doświadczalnej i zdroworozsądkowej. Dla wierzących Polaków Matka Częstochowska jest uosobieniem czystości, sprawiedliwości i dobroci. Świętości, krótko mówiąc. To Ona wskazuje słuszną drogę.

Hans Frank, gauleiter Krakowa w czasie okupacji niemieckiej zapisał w swoim dzienniku „Polacy, kiedy już wszystkie światła dla nich zagasną, mają jeszcze na Jasnej Górze Matkę Boską Częstochowską”. Z siły Jej kultu zdawał sobie doskonale sprawę nie tylko hitlerowski gaulaiter. Potrafił go wykorzystać również reżyserzy przewrotu politycznego w Polsce. Ich manewr skuteczny przez długie lata zakończył się jednak całkowitą klęską. Przyniósł manipulatorom nieobliczalne szkody i nieodwracalną kompromitację.

Naród oszukany wizerunkiem Częstochowskiej poszedł w pierwszym odruchu tam, dokąd fałszywy trybun robotniczy miał wskazane go zaprowadzić. Ale, kiedy naród ujrzał kroczące w ślad za świętym wizerunkiem znajome postaci w roli głównych katolików: dziecięcia ubecji, oskarżyciela biskupów, partyjnego syna rabina, naczelnego milicjanta i generała – jurgielnika ogarnęły go wątpliwości. A kiedy poznał jeszcze, że święty wizerunek był przypięty do marynarki

agenta służb, że był politycznym oszustwem, że aferzyści bez czci i wiary postużyli się cynicznie największą świętością narodową dla utrzymania się przy władzy, wówczas naród z nieopisanym oburzeniem zareagował na świętokradztwo. Profanacja w skali masowej została zdemaskowana.

Po tej kompromitacji sytuacja odwróciła się. Matka Częstochowska nieodwołalnie wymknęła się z rąk oszustów. Przegrani musieli teraz osłabić, albo zniszczyć siłę, której nie udało im sobie przywłaszczyć. Należało sprofanować świętość.

Czy w Teatrze Powszechnym profanuje się tylko świętości religijne – Krzyż i osobę świętego Jana Pawła II? Teoria Miejsca wypracowana przed laty w warszawskiej Galerii Foxal przez Mariusza Tchorka i przywłaszczona następnie przez Tadeusza Kantora głosi, że dziełem sztuki jest wszystko to, co jako dzieło sztuki pokazuje się w miejscu przeznaczonym zwyczajowo do przedstawiania dzieł sztuki. Pierwszy szkic teorii post-prawdy. Zatem jest sztuką teatralną, to co pokazuje się w teatrze.

Wrażliwość ludzka ewoluuje. W czasach komunistycznych, widz polski wiązał ze sztuką w ogóle i z teatrem w szczególności specjalne oczekiwania. Idąc do teatru ludzie ubierali się odświętnie i śledzili akcję z nabożeństwem. Mieli w pamięci dzieła sceniczne wielkich romantyków polskich, które bardziej niż rozrywką były misterium i manifestem patriotycznym.

Reżyserzy akcji politycznej, przebranej za happening, najchętniej dokonali by profanacji, bluźnierstwa i świętokradztwa w kościele, ale ryzyko było zbyt wielkie i mogłoby skończyć się dla nich tragicznie. Musieli zadowolić się teatrem.

Dlaczego teatr w Polsce był otoczony kultem? Bo tam spotykało się wielkie talenty, niezwykle kreacje, znakomite dzieła, podczas gdy gdzie indziej panowały miernota i nuda. – Nie mamy mięsa – mówiliśmy sobie –, ale Teatr mamy wyjątkowy. Mieliśmy rację. Moje pierwsze rozczarowanie po przyjeździe do Paryża dotyczyło teatru francuskiego. Po Świdorskim w Romulusie Wielkim Durenmatta, po Tadeuszu Łomnickim w Trzech Siostrach i Wiśniowym Sadzie, Irenie Kwiatkowskiej, Fijewskim, Eichlerównie i jeszcze szeregach aktorów mniej znanych, a równie znakomitych to, co zobaczyłem w Paryżu wydało mi się mierne i nijakie. W teatrze Polak nabierał poczucia, że mimo otaczającego niedostatku i bzdury żyje w Europie.

Ci, którzy dzisiaj dopuszczają się podwójnego świętokradztwa – religijnego i teatralnego, nie mieli by czego profanować i kompromitować, gdyby nie świetne kreacje wielkich artystów, którzy swoim talentem uświęcili ten przybytek sztuki. Bluźnią przeciwko religii, ale i przeciwko teatrowi i sztuce. Z ich akcji wyciera również motyw merkantylny. Rząd nie pozwala, aby dotacje dla widowisk, były przelewane przez dyrekcje teatrów do kasy... Gazety Wyborczej, za pomocą całostronicowych ogłoszeń płatnych po 80 i 100 tysięcy złotych. Protest jest skierowany również przeciwko temu zakazowi. Protestują jak potrafią, w sposób ordynarny, wulgarny i bezmyślny. Teatr Powszechny otrzymał w 2016 roku z kieszeni polskiego podatnika 8.2 mln zł. W innym kraju wkroczyłaby do teatru policja i na mocy odpowiednich ustaw zabroniła obrażania uczuć religijnych, moralności publicznej i podburzania do zamętu. Powściągliwość rządu polskiego tłumaczy się, jak sądzę, obawą przed Brukselą. Trwa szantaż... wolnością słowa. Każda reakcja na prowokację dałaby powód do oskarżenia władz o dyktaturę.

Niestety, prowokacja powiodła się... do pewnego stopnia. Czytałem reakcje na pokazy w Teatrze Powszechnym natchnione słusznym oburzeniem i pełne racji, ale utrzymane w tym samym tonie obscenów i ordynarnych inwektyw. Na Boga! Nie dajmy się sprowokować. Zachowajmy godność! Nie dajmy się wciągnąć w rynsztok, bo stamtąd wyjście jest już tylko do kanału. □

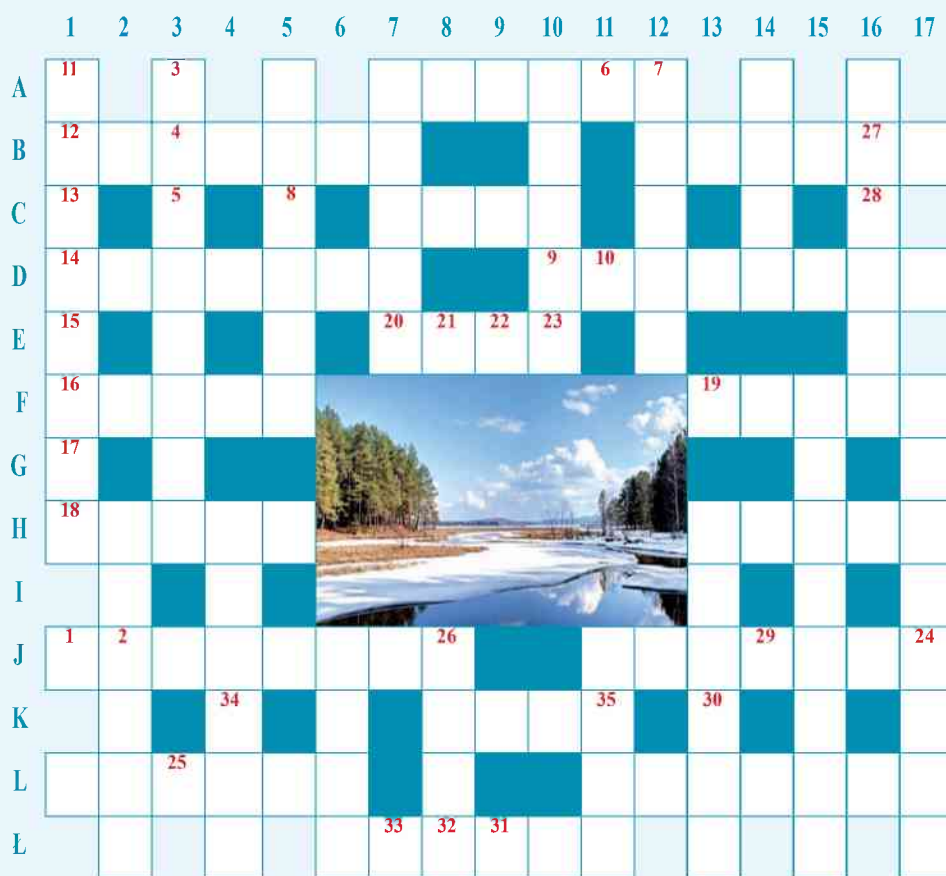

KRZYŻÓWKA Z PRZYSŁOWIEM

PROONUJE: MDz

Poziomo: A-7. Miejsce, w którym droga zmienia kierunek. B-1. Obszar o powierzchni płaskiej lub lekko falistej. B-12. Rzeczy realne. C-7. Pył unoszący się w powietrzu i osiadający na przedmiotach. D-1. Dawniej: obiór króla. D-10. Modlitwa liturgiczna kojarząca się z 60 minutkami. E-7. Pora roku. F-1. Rozwiązła zabawa. F-13. Nadprzyrodzony stróż człowieka. H-1. Blokada kry lodowej na rzece. H-13. Anioł Boży. J-1. W zimie na stoku górskim. J-11. Złoczyńcy napadający na ludzi. K-8. Wyspa, na którą 3 maja 1814 roku został zesłany Napoleon Bonaparte. L-1. Dawniej miejsce zamieszkania (jak dzielnica Warszawy). L-11. Przewodnik dla turystów. Ł-6. Kawatek odkrojonego chleba.

Pionowo: 1-A. Święty Kościół, pierwszy mnich benedyktyński, papież od r.590 do r.604 - wspomnienie liturgiczne: 12 marca. 2-H. Radiowy lub telefoniczny. 3-A. Potocznie o ptasim śpiewie. 4-H. Element wyciągu narciarskiego. 5-A. Troskliwa dbałość o kogoś. 6-J. Formacja piłkarska. 7-A. Polecenie zabraniające czegoś. 8-J. „Nic w matematyce. 10-A. Cienka gałązka dawana przez św. Mikołaja niegrzecznym dzieciom. 11-J. W parze z dziadem. 12-A. Potocznie o wysiłkach ponoszonych przez rodziców wychowujących dzieci. 13-H. Zjazdy duchowieństwa. 14-A. Miasto w południowych Włoszech. 15-F. Zimowe ... Olimpijskie (ostatnie odbyły się w Soczi). 16-A. Tam po śmierci trafia dusza wielkiego grzesznika. 17-F. Ślizga się na lodzie. □

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 35 utworzą rozwiązanie.

Rozwiązanie krzyżówki z GK nr 1/2017: „Szczęśliwego Nowego Roku”.

Poziomo: riksza /ryksza/, szczęście, zadowolenie, Wieprz, wator, klasa, rzecz, okoto, satyra, zatroskanie, poważanie, anatom. **Pionowo:** roztwór, ziarno, kadet, ojczyzna, zawór, Azja, ule, etui, zona, goł, zlew, orkan, świetlik, ornat, ingres, apogeum. □

GŁOS WOKÓŁ SPORTU

Bogdan Usowicz

☺ Legia odpadła z Ligi Europejskiej, przegrywając mecz rewanżowy z Ajaxem w Amsterdamie w 1/16 finału 0:1. W pierwszym meczu w Warszawie padł wynik remisowy 0:0.

☺ Legii nie układa się też w ekstraklasie. Mistrz Polski stracił punkty z Niecieczą i spadł na 4 miejsce. Za to Lech wygrał trzeci raz z rzędu, ale na czele tabeli umocniła się gdańska Lechia. Wyniki kolejki: Pogoń Szczecin – Lech Poznań 0:3, Arka Gdynia – Korona Kielce 4:1, Lechia Gdańsk – Cracovia Kraków 4:2, Wisła Płock – KGHM Zagłębie Lubin 2:1, Wisła Kraków – Jagiellonia Białystok 3:1, Legia Warszawa – Bruk-Bet Termalica Nieciecza 1:1, Górnik Łęczna – Piast Gliwice 1:0, Ruch – Śląsk 2:0. Lechia ma 4 punkty przewagi nad Jagiellonią, 5 nad Lechem i 7 nad Legią.

☺ Polacy za granicą. W meczu Bayernu Monachium z Hamburger SV Robert Lewandowski strzelił trzy gole, a jego klub wygrał 8:0. Lewandowski został w ten sposób najlepszym piłkarzem 22. kolejki niemieckiej ekstraklasy. Gola zdobył też Kamil Glik dla Monaco w meczu z Guin-

gamp (2:1). AS Roma pokonała na wyjeździe Inter 3:1, a zwycięstwo zawdzięcza m.in. dobrej postawie w bramce Wojciecha Szczęsnego.

☺ Mistrzostwa świata w narciarstwie klasycznym w Lahti. Polscy skoczkowie na średniej skoczni medali nie zdobyli. Wygrał Austriak Kraft przed Niemcami. Stoch był 4, Kot – 5, Kubacki – 8. Inne konkurencje – Polki Justyna Kowalczyk i Ewelina Marcisz zajęły dziewiąte miejsce w finale sprintu drużynowego techniką klasyczną. Na medale MŚ przyszło jeszcze czekać...

☺ Jerzy Janowicz wygrał turniej w Bergamo. W finale włoskiego challenger Polak (243 ATP) pokonał Francuza Quentina Halysa (174) 6:4, 6:4 i uzyskał 90 pkt. do rankingu, co pozwoliło mu na awans na 188. miejsce w rankingu ATP.

☺ Rozstawiona z „czwórką” Agnieszka Radwańska odpadła w 1/8 finału turnieju WTA Premier na kortach twardych, w Dubaju. Polka przegrała z 17-letnią Amerykanką Catherine Bellis 4:6, 6:2, 2:6. ☺ MKB Veszprem ograł Orlen Wisłę Płock 3:1 w meczu 12. kolejki Ligi

Mistrzów piłkarzy ręcznych. W grupie A Vive Tauron Kielce wygrało z węgierskim Pick Szeged 28:24 i zajmuje 3 miejsce w grupie.

☺ Polscy kolarze torowi zajęli trzecie miejsce w sprincie drużynowym w finałowych zawodach Pucharu Świata w Los Angeles. W decydującym wyścigu Maciej Bielecki, Krzysztof Maksel i Mateusz Rudyk zdecydowanie wyprzedzili Francuzów. W Kalifornii najcenniejszy wynik w polskiej ekipie osiągnął jednak Szymon Sajnok. 19-letni wychowanek Cartusii Kartuzy, który wygrał rywalizację w omnium i zwyciężył w klasyfikacji generalnej Pucharu Świata tej olimpijskiej konkurencji.

☺ Krzysztof Zimnoch przez techniczny nokaut pokonał w Szczecinie Mike’a Mollo w rewanżowym pojedynku na gali bokserkiej. Amerykanin w szóstej rundzie doznał urazu lewego barku.

☺ Imieniem byłego piłkarza reprezentacji Polski i Widzewa Łódź Włodzimierza Smolarka została nazwana jedna z ulic w okolicach nowego stadionu miejskiego na Widzewie. □

Des choses de la vie...

Pas toi jours les meilleures

« Des goûts et des couleurs on ne discute pas », dit un proverbe latin pour signifier que l'appréciation de toute chose est subjective, qu'elle appartient à chacun et qu'elle ne peut être contestée. De même, la sacro-sainte – si je peux m'exprimer ainsi – liberté d'expression ne tolère pas la contestation car chacun est libre de dire et de faire ce qu'il pense.

Notre liberté a-t-elle une limite ? Peut-on limiter la liberté ? La question est hautement philosophique et on y répond facilement en disant que « la liberté des uns s'arrête là où commence celle des autres », maxime inspirée de l'article 4 de la Déclaration des droits de l'Homme et du Citoyen du 26 août 1789, qui stipule que « La liberté consiste à pouvoir faire tout ce qui ne nuit pas à autrui ». C'est le principe qui régit les rapports entre les individus et qui permet normalement de vivre en société.

Pourtant, nous assistons souvent à des débordements de cette incontrastabilité, qui mettent à mal la maxime pourtant inspirée des Lumières auxquelles se réfèrent les milieux « éclairés » et « progressistes ». Et c'est souvent le christianisme qui fait les frais de ces excès qui sont purement et simplement de la provocation. Depuis des décennies, des œuvres d'art, des films ou des pièces de théâtre à caractère blasphématoire et christianophobe sont présentés au public, les valeurs chrétiennes y sont traînées dans la boue, le Christ ou la Vierge Marie y sont bafoués, la Croix y est moquée, les chrétiens y sont insultés, etc. On se souvient par exemple des remous qu'avaient suscités, en France, la pièce « Golgota picnic » d'un auteur argentin, mettant en scène un Jésus fou. L'Église et les chrétiens s'étaient offusqués et avaient protesté en manifestant leur réprobation. Les milieux éclairés et progressistes avaient alors critiqué ceux qui protestaient en les qualifiant d'intégristes, de fondamentalistes ou d'extrémistes de droite.

La Pologne n'est pas à l'abri de ce genre qui n'a d'« artistique » que le nom, car c'est surtout le mauvais goût qui apparaît. Il y a quelques jours, une semaine avant le début du Carême – mais est-ce un hasard ? –, une pièce est sortie à Varsovie au Teatr Powszechny. Intitulée « La Malédiction » (Klątwa), elle est basée sur une pièce du même nom de Stanisław Wyspiański. Le titre est le même, mais le contenu de l'adaptation a-t-il encore quelque chose à voir avec l'œuvre écrite par le dramaturge polonais ? Des actes sexuels mimés sur une statue d'un saint Jean-Paul II présenté comme défenseur de la pédophilie, un appel au meurtre sur la personne de Jarosław Kaczyński – voilà ce qui est considéré par *Newsweek* comme « le spectacle le plus important de ces dernières années », « un spectacle comme la Pologne en a besoin ». Et *Gazeta Wyborcza* assure que ce n'est pas une pièce contre la religion catholique. Cela veut dire que ceux qui protestent sont bornés, qu'ils ne veulent rien comprendre, qu'ils sont arriérés. Qu'il faudrait tout prendre au second degré ou plus, ou à la légère. Le parquet polonais a ouvert une enquête, mais le mal est fait. La provocation a fait mouche et la pièce bénéficie d'une publicité assurée par les media sans déboursier le moindre grosz.

Et moi qui pensais naïvement que l'art devait produire de la beauté pour élever l'âme des hommes. Alors, quand j'entends le mot « culture », dois-je baisser mon pantalon ?

En guise de consolation

En France, juste avant le Carême, c'est Mardi Gras, on s'empiffre de crêpes, mais aussi de beignets ou de merveilles, appelées bugnes à Lyon, sans oublier les gaufres ou les pets-de-nonne. En Pologne, on commence un peu plus tôt, le Jeudi Gras – *Źłusty Czwartek* –, où l'on se goinfre de « *pączki* » ou de « *faworki* », appelés aussi « *chruściki* », qui ressemblent comme deux gouttes... d'huile – ou presque – aux merveilles. C'est qu'avant le jeûne et l'abstinence, il faut finir les réserves en mangeant gras. En France, il y a la Mi-Carême pour faire une pause, mais je ne suis pas sûr que cette pratique existe en Pologne.

Une enquête sérieuse, menée par l'institut de sondage GfK sur les habitudes alimentaires des Polonais, a montré que le Jeudi Gras 95 % d'entre eux mangeaient des « *pączki* ». En dehors de ce jour-là, 15 % déclarent en manger deux ou trois fois par semaine, tandis que 75 % en mangent une fois par mois. Le fameux beignet polonais est donc toujours très prisé quelles que soient les circonstances.

Le jour du Jeudi Gras, c'est à celui qui en mangera le plus, sans se maculer les lèvres de sucre en les mettant dans la bouche. C'est un exercice pas toujours facile compte tenu de la taille du beignet, et puis le sucre sur les lèvres permet de se lécher les babines avec délectation. Ce jour-là, 37 % des Polonais respectent scrupuleusement la tradition et mangent trois « *pączki* » ou plus. Ils sont 38 % à en manger deux et 20 % à n'en manger qu'un. Et vous, c'est combien ?

37 % des Polonais achètent leurs « *pączki* » dans des pâtisseries. À Varsovie, le Jeudi Gras, celle de Blikle est prise d'assaut pour acheter les beignets qu'affectionnait tant le général de Gaulle, tout comme la pâtisserie de la rue *Gorzewska* qui fait la une de toute la presse ce jour-là. Autant, 37 %, les achètent dans les magasins d'alimentation, tandis que 15 % les font à la maison. Il n'y a rien de tel que le fait maison – ah, les « *pączki* » de *Babcia*, leur goût est inoubliable !

Tomasz Sakiewicz i Ryszard Kapuściński w Paryżu

Klub „Gazety Polskiej” w Paryżu zaprasza w niedzielę 26 marca, o godz. 17, do auli Seminarium Polskiego (11, rue Jules Guesdes, Issy-les-Moulineaux, metro: Mairie d'Issy)

Na spotkanie, na którym będziemy gościć: redaktora naczelnego „Gazety Polskiej” Tomasza Sakiewicza i prezesa Klubów „GP” Ryszarda Kapuścińskiego. Temat wystąpienia red. T. Sakiewicza to „Rewolucja Solidarności w Europie i USA. Zmiany w elitach rządzących,

gospodarce i geopolityce”, Prezes R. Kapuściński opowie o „Budowie Społeczeństwa Obywatelskiego w Polsce na przykładzie Klubów Gazety Polskiej”.

Wstęp wolny. Po spotkaniu, okazja do dalszej rozmowy z redaktorami... „strefy wolnego słowa”. □

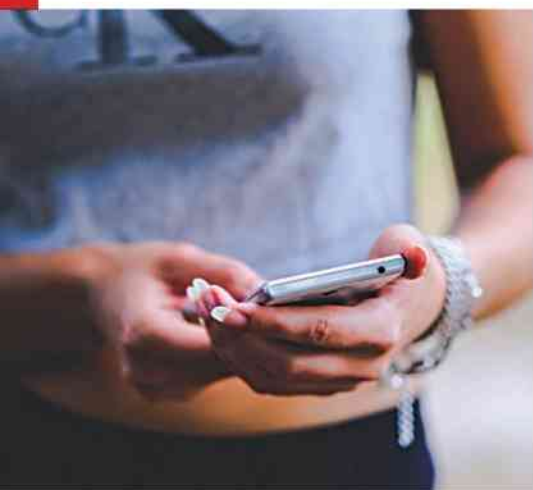

Ostrzeżenie

W ostatnim czasie otrzymaliśmy od naszych Czytelników kilka sygnałów o różnego typu oszustwach.

Jedna z Czytelniczek została okradziona na kilka tysięcy euro, dość „tradycyjną” metodą „na wnuczka”. Oszuści wybierają polsko-brzmiące nazwiska lub korzystają z informacji znanych i wyszukują np. osoby starsze, często samotne, do przeprowadzenia tego typu operacji. Bywa i tak, że posiadają już np. autentyczne imiona jakiegoś członka rodziny. Później następuje telefon i prośba o pilną pomoc finansową... dla wnuczka, siostrzeńca lub kuzyna, który wpadł w tarapaty, zabrakło mu jakiejś sumy do zrobienia „złego interesu”; itp.

Istnieją też rozbudowane wersje tego znanego już oszustwa, np. z kolejnym telefonem od osoby podszywającej się pod policjanta, który ściga fałszywego wnuczka. Rzekoma policja proponuje złapanie przestępcy na „gorącym uczynku”, więc prosi o pomoc i zastosowanie się do instrukcji złodzieja. Pieniądze rzecz jasna znikają...

Bohumil Prohazka

Pomysłodawcą owej metody w kraju ma być Cygan, niejaki Łakatosz, ps. „Hoss”, wobec którego, dziwnie działające w Polsce sądy nie zastosowały tymczasowego aresztu i który znowu ukrywa się przed policją. Metoda jest jednak stosowana przez różne grupy przestępcze, które działają nie tylko w Polsce, ale w wielu krajach świata, w tym i we Francji.

Pewną wariacją metody „na wnuczka” są też próby wyłudzenia pieniędzy, danych osobowych (tzw. kradzież tożsamości), czy numeru naszych kont drogą internetową. Tutaj najbardziej znane historie dotyczyły propozycji różnych lukratywnych biznesów, niegdyś dość często nadsyłanych z krajów afrykańskich. Ostatnio rozpleł się próby oszustw opartych o informacje uzyskiwane z instytucji państwowych. Dla przykładu można paść ofiarą oszustwa zapisując się do... Pole Emploi. Od ub. roku instytucja ta została z informatyzowana i oferty pracy oraz kandydatury są umieszczane na jej portalu. Oszuści wybierają osoby poszukujące pracy i drogą mailową, a bywa, że i telefonicznie, proponują intratne posady. Później następuje propozycja przesłania czeku z naddatkiem, by opłacić pracodawcy przebywającemu akurat poza miastem, jakąś usługę (opłata jego czynszu, raty, itd.). Nadwyżka ma jako zadatek trafić już do kieszeni zatrudnianego. W tym celu prosi się o dane osobowe, a często i o numer konta, by księgowy pracodawcy mógł ów czek wystawić lub dokonać przelewu. Opłata jest pilna i rzecz jasna czeku nie zdążymy jeszcze zrealizować. Zadowoleni z nowej pracy robimy pracodawcy przystupę i płacimy awansem

ze swoich pieniędzy na podane przez niego konto. Pieniądze znikają, praca okazuje się mirażem. Nawet jeśli zapala się „czerwone światko” i nie dokonujemy przelewu, oszust ma jednak nasze dane osobowe, a bywa, że i bankowe, które może później wykorzystać.

Nasi Czytelnicy alarmują, że podobna metoda wyłudzenia danych może też dotyczyć każdej innej dziedziny. Spotkaliśmy się już z przypadkami prób wyłudzenia danych po umieszczeniu np. ogłoszenia... o sprzedaży samochodu. Zjawia się chętny, który bez targu chce zapłacić żadaną sumę i jest gotowy natychmiast zapłacić zaliczkę. Ponieważ akurat przebywa poza regionem, chce dokonać przelewu, więc potrzebuje... danych. Taki modus działania może być stosowany przy każdej okazji, gdy nasze dane kontaktowe pojawiają się w internecie. Oszuści wykorzystują tu zarówno drogę e-mailową jak i kontakty telefoniczne. Warto też pamiętać, że metody te są ciągle udoskonalane i dotyczą coraz to nowych obszarów. Prosimy nie tylko o zachowanie ostrożności, ale i wyczulenie na tego typu „okazje” waszych znajomych i rodziny. □

Żółta kartka

Na boisku zawodnikom partii rządzącej przydarzyło się kilka... fauli.

Polityka czasami wymaga takich zagrań i przy wewnętrznych gierkach można jeszcze przymknąć na nie oko, ale kiedy sprawa dotyczy gry o rzeczy istotne, przemilczać już nie uchodzi.

1 marca obchodziliśmy Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych. Przy tej okazji niektórym mogło się zrobić... smutno. Chodzi o zamieszanie wokół działalności prof. Krzysztofa Szwagrzyka, inicjatora przywracania pamięci o „Żołnierzach Wyklętych”, od wielu lat niestrudzonego poszukiwacza miejsc pochówku bohaterów armii rozstrzeliwanej w UB-eckich kaziarniach. Jego działalność i tak ważne procesy wypełniania „białych plam” w naszym narodowym Panteonie, została ostatnio praktycznie sparaliżowana. Dlatego też podał się on do dymisji ze stanowiska wiceprezesa Instytutu

Pamięci Narodowej i choć dymisja nie została na razie przyjęta, to delikatnie rzecz ujmując można napisać o... dość dusznej atmosferze w Instytucie i nie tylko.

Prof. Szwagrzyk mówi, że „o tym, gdzie i jak pracować, zaczynają decydują politycy, prokuratorzy i urzędnicy, którzy nie rozumieją, że poszukiwanie szczątków naszych bohaterów to sprawa honoru, sprawa święta dla nas wszystkich” i trudno się z nim nie zgodzić.

Na poszukiwania szczątków ofiar z budżetu IPN wyasygnowano 800 tys. zł. Tymczasem 2 miliony przekazano na potrzeby... Polskiej Bazy Genetycznej działającej przy Uniwersytecie w Szczecinie. Problem w tym, że owa Baza prowadzi badania identyfikujące nie tylko drogo, ale wyjątkowo ospale. Propozycja prof. Szwagrzyka szła w kierunku demu-

Bogdan Dobosz

nopolizacji badań i rozdzielenia ich pomiędzy 3 ośrodki badawcze, co obniżyłoby koszty i przyspieszyło prace. Ale tutaj na scenie pojawiają się... lokalni politycy. Dodatkowe finanse dla Uniwersytetu to poparcie związane z nim środowiska, a w trudnym dla PiS Szczecinie takiego poparcia lekceważyć nie można. Pewien poseł PiS z tego miasta interweniuje więc, by pomysły prof. Szwagrzyka utracić. Ponieważ „koleguje” się z innym postem z Krakowa, który był związany z IPN i ma tam wpływ, zaczyna się krecia robota, próby skłócenia Szwagrzyka z prof. Cenckiewiczem (na szczęście nieudane), czy naciski na prezesa, który postowi z Krakowa swoje stanowisko zawdzięcza. Zamiast „dobrej zmiany”, lokalne układy z minionej epoki i ich konserwacja. Ofiarą zaś może paść pasjonat historii i czołowa postać w przywracaniu pamięci o antykomunistycznym podziemiu.

Do tego dochodzą utarczki z tzw. pionem śledczym IPN. Zatrudnieni tu prokuratorzy przez lata byli kulą u nogi poszukiwań, za to

Agresywny laicyzm i jego skutki

Boqdan Usowicz

Fundacja Terra Nova to francuski think tank związany z Partią Socjalistyczną. Instytucja ta opublikowała kilkudziesięciopiętnastostronicowy raport pod tytułem „Emanypajja francuskiego islamu”.

Zawarto w nim szokujący postulat zastąpienia w kalendarzu oficjalnych dni wolnych dwóch świąt katolickich, świętami ważnymi dla innych religii. Zamiast Wielkanocnego Poniedziałku i Zesłania Ducha Świętego proponuje się wolne dni w żydowskie święto Jom Kipur (Dzień Pojednania) i muzułmańskie Aid-el-Kebir (święto ofiarowania).

Wg fundacji socjalistów, katolickie święta są już tylko zwyczajowo wolne, a zastąpienie ich przez wolne dni w święta ważne dla judaizmu i islamu będzie okazaniem... „równego traktowania wszystkich religii”.

Pomysł wprowadzenia do kalendarza świąt niechrześcijańskich nie jest we Francji całkiem nowy. Wszak kalendarz zmieniła już rewolucja, a dla socjalistów źródła i korzenie Republiki zaczynają się właśnie w roku 1789. Tego typu tematy uparcie powracają w kręgach lewicy i razem z postępującą neutralizacją społeczną roli Kościoła katolickiego wydają się coraz bliższe realizacji. Stanowisko socjalistów i ich akolitów jest tu jasno określone. Dla nich historia Francji i korzenie tożsamości kraju nie zaczynają się ponad 1500 lat temu razem z chrztem króla Clovisa, ale zaledwie 300 lat temu razem z naturalnym przedłużeniem procesu postrewolucyjnego, którym była słynna ustawa z 1905 o separacji Kościoła i państwa. Wprowadzone wówczas zasady laicyzmu ewoluowały, by w ostatnich latach, także na skutek poszerzania się wpływów islamu, przybrać postać agresywnej kontr-religii skierowanej również przeciw „rozbrojonemu” już chrześcijaństwu. Warto tu dodać, że większość socjalistycznych polityków nie godzi się na wyprowadzanie tożsamości francuskiej i jej korzeni z tradycji judeochrześcijańskiej. Skoro zaś Francja nie jest nawet historycznie krajem chrześcijańskim, to inne obecne tu współcześnie religie zasługują na takie samo traktowanie w imię republikańskiej „égalité”.

Pierwsze „jaskółki” zmiany kalendarza świąt uznawanych w Republice znalazły się jeszcze w tzw. raporcie komisji Stasi przedłożonym prezydentowi Chirakowi w 2003 roku. W 2012 roku propozycję zastępowania świąt chrześcijańskich świętami innych religii zawarła w swoim programie wyborczym kandydatka Zielonych na prezydenta – Eva Joly. Propozycję wykre-

ślenia z kalendarza trzech dni wolnych od pracy (Wniebowzięcie NMP, Zesłanie Ducha Świętego i Boże Ciało) zgłosił także przewodniczący stowarzyszenia tzw. „Dyrektorów kadrowych firm francuskich” (ANDRH) Jean Christophe Siberras. W 2013 mianowana przez premiera Jeana-Marka Ayraulta na dyrektora państwowego Obserwatorium Laickości Dounia Bouzar także proponowała zastąpienie lub uzupełnienie świąt Bożego Narodzenia i Wielkanocy żydowskim Jom Kippur i muzułmańskim Aid-el-Kebir. Pomysły takie zgłaszali francuscy wolnomularze i... celebryci, by wymienić Pierre Berge, współpracownika i „partnera życiowego” Yvesa Saint Laurenta. Berge opowiadał się za „całkowitym usunięciu wszystkich świąt chrześcijańskich” w „epoce rozdziału Kościoła i państwa” i dodawał – „Francja nie jest już krajem chrześcijańskim, żyje tu wielu muzułmanów i wyznawców innych religii”. Berge był dyrektorem teatru Athénée i Opery Bastille, a później jednym z trzech współwłaścicieli dziennika „Le Monde” i ważną postacią homolobby.

W 2015 deputowana Partii Socjalistycznej z wyspy Reunion Erica Bareigts proponowała, by na terytoriach zamorskich Francji święta katolickie można było zastępować „świętami lokalnymi”. Propozycja upadła dopiero w Senacie. Senator Eric Ciotti argumentował wówczas, że historia i tożsamość Francji opierają się na cywilizacji judeochrześcijańskiej. Ostro zareagowali także politycy Frontu Narodowego, uznając ową poprawkę za „zamach na podstawy jedności Republiki”. Temat uparcie jednak w kręgach lewicy powraca i pokazuje na jak złą drogę zeszła dawna „najstarsza córka Kościoła katolickiego”.

Spora jednak w tym вина i samego Kościoła, który w imię nie zawsze dobrze pojętego ekumenizmu kapituluje przed tego typu pomysłami. Pytany kilka lat temu o tego typu pomysły ówczesny rzecznik francuskiego episkopatu oświadczył nawet, że „katolicy nie są właścicielami kalendarza, a republika jest laicka”. Dodał też, że zapewnienie pokoju społecznego wymaga... tolerancji dla różnorodności”. Czytając teraz postulaty Tera Nova przypomina się krzyk rozpaczы św. Jana Pawła II – „Francjo, najstarsza córko Kościoła, co zrobisz ze swoim chrztem”? □

popisywali się ukladnością wobec rządzących. Teraz też, wyczuwając polityczny wiatr wiejący przeciw Szwagrykowi nagle pojawili się i zaplombowali pomieszczenie z wydobytymi już szczątkami ofiar. Panowie prokuratorzy od lat blokują prace poszukiwawcze, podejmują nieuzasadnione działania, jak np. powtórne badania szczątków, nie podejmują współpracy.

Wspierając PiS oddawało się głośno przeciw pewnemu układowi powiązań z władzą. Okazuje się, że pokusa odtwarzania takiego stylu działań jest nadal silna. Żółta kartka być może niektórych otrzeźwi...

PiS zastrzygnął sobie na ostrzegawczy kartonik także sprawą ustawy przywracającej prawo własności na swojej działce. Chodzi o możliwość wycinki drzew i krzewów na „swoim”. Minister Jan Szyszko przeprowadził dobrą ustawę. Po raz pierwszy wśród różnych reform wzmacniających państwo i wspierających socjalnie słabsze grupy, rząd PiS dał sygnał zrozumienia dla poszaro-

wania prawa własności i gospodarczych zasad zaufania do dojrzałości ludzi, bez ich urzędniczej kontroli. Dalej jednak było gorzej. Pokazano kilka przypadków nadużyć w wycinkach drzew i wszystko wskazuje, że sytuacja wróci do punktu wyjścia, a min. Szyszko zamiast bohaterem zostanie czarną owcą rządu.

Podskórnie można też zauważyć, że za całą sprawą mogą także stać interesy pewnych grup, chociaż tym razem medialnych. Nagonkę na ministra podganiał mocno portal „wSieci”. O tym, że koncern braci Karnowskich jest „na noże” w walce o wpływy w PiS ze środowiskiem „Niezależnej” i „Gazety Polskiej” ćwierkają wszystkie prawicowe wróble. Ministerstwo Środowiska w ostatnich tygodniach pośrednio wsparło „Gazetę Polską” w ramach wspólnej akcji propagującej ochronę przyrody, więc winitoski z kierunku ataku „wSieci” nasu-
wają się same...

Podobno na układy nie ma rady, ale w przypadku spraw nadrzędnych dla Kraju należy je po prostu likwidować.

Rekolekcje Wielkopostne 2017

KOŚCIÓŁ POLSKI W NIEBOWIĘCZĄ NMP (Paryż – 263 bis, rue St-Honore):

18 marca (sobota): 18³⁰ – Msza św. z konferencją – rozpoczęcie rekolekcji; **19 marca** (niedziela): 8⁰⁰, 9³⁰, 11⁰⁰, 16⁰⁰, 19³⁰ – Msza św. z kazaniem, 14⁰⁰ – Msza św. z kazaniem dla dzieci, 15¹⁵ – Gorzkie Żale z kazaniem pasyjnym; **Wieczór Chwały**: 18³⁰ – Droga Krzyżowa, 19³⁰ – Msza św. o uzdrowienia z kazaniem. Adoracja z indywidualnym błogosławieństwem; **20 marca** (poniedziałek): 8⁰⁰ – Msza św. z konferencją, 18⁰⁰, 20⁰⁰ – Msza św. z konferencją; **21 marca** (wtorek): 8⁰⁰ – Msza św. z konferencją, 18⁰⁰, 20⁰⁰ – Msza św. z konferencją; **22 marca** (środa): 8⁰⁰ – Msza św. z konferencją, 18⁰⁰, 20⁰⁰ – Msza św. z konferencją – zakończenie rekolekcji. Możliwość spowiedzi w czasie wszystkich Mszy św. **Parafialny dzień spowiedzi**: **8 kwietnia** (sobota): od g. 15⁰⁰ do 23⁰⁰.

Rekolek. je prowadzi ks. prał. Marian Wójcieszak

PARAFIA ŚW. GENOWEFY (Paryż – 18, rue Claude Lorrain):

26 marca (niedziela): 9³⁰, 11³⁰, 18⁰⁰ – Msza św. z nauką rekolekcyjną; **27, 28 i 29 marca** (poniedziałek, wtorek, środa): 20⁰⁰ – Msza św., po niej konferencja rekolekcyjna. Spowiedź (poniedziałek, wtorek, środa) od 19⁰⁰.

Rekolek. je prowadzi ks. prf. Grzegorz Jaskiewicz

AULNAY-SOUS-BOIS (Kościół St. Jos, ph 57, avenue de la Croix Blanche):

Rekolekcje parafialne: **1 kwietnia** (sobota): 18³⁰ – Msza św. i konferencja; **2 kwietnia** (niedziela): 9³⁰ – Msza św. i konferencja. **3 kwietnia** (poniedziałek): 19⁰⁰ – Spowiedź św. 19³⁰ – Msza św. z nauką. **4 kwietnia** (wtorek): 19⁰⁰ – Spowiedź św. 19³⁰ – Msza św. z nauką i zakończenie rekolekcji.

Rekolek. je prowadzi ks. prf. Paweł Bortkiewicz z Poznania

Rekolekcje dla dzieci i młodzieży: **24 marca** (piątek): 19⁰⁰ – Msza św. z nauką dla dzieci; **25 marca** (sobota): 13⁰⁰ – Droga Krzyżowa. **26 marca** (niedziela): 9³⁰ – Msza św. dla dzieci i zakończenie rekolekcji.

Rekolek. je prowadzi ks. Karol Rogasik z Anglii

PARAFIA MIŁOSIERDZIA BOŻEGO W PARYŻU (Paryż XVII – 20 Legendre):

31 marca (piątek): 18¹⁵ – Droga Krzyżowa i spowiedź św.; 19⁰⁰

– Msza św. z nauką rekolekcyjną na rozpoczęcie rekolekcji; 20⁰⁰ – Warsztaty z prawa kanonicznego – „Kiedy małżeństwo jest nieważne”. **1 kwietnia** (sobota): 16⁰⁰ – Indywidualne konsultacje w sprawach dotyczących stwierdzenia nieważności małżeństwa; 18¹⁵ – Nabożeństwo do Miłosierdzia Bożego i spowiedź; 19⁰⁰ – Msza św. z nauką rekolekcyjną; 20⁰⁰ – Warsztaty z prawa kanonicznego – „Jak wygląda sądowy proces stwierdzenia nieważności małżeństwa i jak go rozpocząć.” **2 kwietnia** (niedziela): 9³⁰ – Msza św. z kazaniem rekolekcyjnym, krypta; 10³⁰ – Adoracja Najświętszego Sakramentu w kaplicy; 11⁰⁰ – Msza św. z kazaniem rekolekcyjnym, krypta; 12⁰⁰ – Różaniec św. w kaplicy; 17³⁰ – Adoracja Najświętszego Sakramentu w kaplicy; 18⁰⁰ Msza św. z kazaniem rekolekcyjnym.

Rekolek. je prowadzi ks. dr Adam Pawlaszczyk, C.f.i. jał Sądu z Katowic

POLSKI PUNKT DUSZPASTERSTWA CORBEIL-ESSONNES (Kościół Saint Paul 118, Boulevard John Kennedy Moulin Galm):

31 marca (piątek): 19³⁰ – Msza św. z konferencją rekolekcyjną; Spowiedź św. **1 kwietnia** (sobota): 19³⁰ – Msza św. z konferencją rekolekcyjną; Spowiedź św. **2 kwietnia** (niedziela): 11³⁰ – Msza św. z konferencją rekolekcyjną; Spowiedź św.

Rekolek. je prowadzi ks. Dariusz Jankowski La Ferté sous Jouarre

POLSKI OŚRODEK W CHELLES – NEUILLY-SUR-MARNE (Kościół St. Baudile, Place du Chanoine Héroux 93330 Neuilly-sur-Marne – RER A Neuilly-Plaisance):

31 marca (piątek): 20⁰⁰ – Msza św. z nauką rekolekcyjną. **1 kwietnia** (sobota): 20¹⁵ – Nauka rekolekcyjna i spowiedź. **2 kwietnia** (niedziela): 9³⁰ – Msza św. a nauką rekolekcyjną.

Rekolek. je prowadzi ks. Paweł Bernacki z Paryża

PARAFIA ŚWIĘTEGO DOMINIKA (Paryż XIV – 20 Rue de la Tombe Issoire – Metro: Alésia):

Rekolekcje wielkopostne z ks. Piotrem Pawlukiewiczem. **24, 25 i 26 marca** (piątek, sobota i niedziela): 20³⁰ – Msza św. z nauką rekolekcyjną po niej Konferencja tematyczna.

Organizator: Wspólnota Polska przy Kaplicy Saint Yves

CHARYTATYWNY * PATRIOTYCZNY KONCERT

Żołnierze niezłomni Podziemna Armia powraca

W AMBASADZIE RP W PARYŻU – 25 MARCA, GODZ. 17.
POŚWIĘCONY PAMIĘCI ŻOŁNIERZY NIEZŁOMNYCH

Leszek Czajkowski

Paweł Piekarczyk

Dochód z Wieczoru wspomaga fundusz budowy powstającego w Warszawie Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL. Możliwość nabycia płyt artystów i „cegiełek” na budowę Muzeum.

W ramach promocji młodych, polonijnych talentów, wystąpi też pianistka Emilie Aridon-Kociotek i akompaniujący jej Sebastian Innocenti z zespołu „Respiro Tango”. Akcję naszą wesprze malarka Maria Willard, która w trakcie wieczoru będzie wykonywać portrety gości.

Liczba miejsc ograniczona – niezbędne jest dokonanie rezerwacji – do 18 marca.

Szczegółowe informacje i rezerwacja: tel. 06 66 26 10 07 lub email: paryz.klubgp@gmail.com.

Organizatorami koncertu, pod patronatem i ze wsparciem Ambasady RP w Paryżu są:
Klub Gazety Polskiej w Paryżu,
SPK – koto Paryż

Wielkanoc w Domach Polskiej Misji Katolickiej

Triduum Paschalne w Lourdes, Dom Polski „Bellevue” – Route de Barthès; 65100 Lourdes

Wielki Czwartek – kolacja: 18³⁰, Msza św. Wieczery Pańskiej w kaplicy: 20⁰⁰; Adoracja. **Wielki Piątek** – śniadanie: 8³⁰, obiad: 13⁰⁰, Nowenna do Miłosierdzia Bożego w kaplicy: 15⁰⁰, Droga Krzyżowa w Sanktuarium: 16⁰⁰, kolacja: 18³⁰, Celebracja Męki Pańskiej w kaplicy; Adoracja: 20⁰⁰. **Wielka Sobota** – śniadanie: 8³⁰, przejście śladami św. Bernadety oprowadza ks. Kapelan: 9³⁰, obiad: 13⁰⁰, Nowenna do Bożego Miłosierdzia w kaplicy – poświęcenie pokarmów: 15⁰⁰, kolacja: 18³⁰, Wigilia Paschalna w kaplicy: 20⁰⁰. **Niedziela Wielkanocna** – śniadanie: 8³⁰, Msza św. w kaplicy: 10⁰⁰, obiad: 13⁰⁰, kolacja: 19⁰⁰. **Poniedziałek Wielkanocny** – Msza św. w kaplicy: 7⁰⁰, śniadanie: 8³⁰, Msza św. w kaplicy: 11⁰⁰, obiad: 13⁰⁰, kolacja: 19⁰⁰.

Pobyty: dzień zwykły – 44 € od osoby (nocleg + posiłki), dzień świąteczny – 54 € od osoby (nocleg + posiłki). Dojazd we własnym zakresie.

Informacje i zapisy: tel. 05 62 94 91 82; e-mail: pmk-lourdes@club-internet.fr; www.pmk Lourdes.blogspot.fr

Triduum Paschalne w Domu PMK w La Ferté sous Jouarre – 31, rue d Hugny; 77260 La Ferté

Wielki Czwartek – Msza św. Wieczery Pańskiej: 18⁰⁰, Adoracja; kolacja: 19³⁰. Godzina św. 21⁰⁰. **Wielki Piątek** – śniadanie: 8³⁰, obiad 12³⁰. Droga Krzyżowa: 15⁰⁰. Liturgia Męki Pańskiej w kaplicy: 17⁰⁰, Adoracja; kolacja: 19⁰⁰. **Wielka Sobota** – śniadanie: 8³⁰. Poświęcenie pokarmów: 11⁰⁰, obiad: 12³⁰, Liturgia Wigilii Paschalnej: 18⁰⁰, kolacja świąteczna (po zakończeniu Liturgii) ok. 20⁰⁰. **Niedziela Zmartwychwstania** – śniadanie wielkanocne 9⁰⁰, Msza św.: 11⁰⁰, obiad wielkanocny 13⁰⁰, kolacja: 18³⁰. **Poniedziałek Wielkanocny** – śniadanie: 9⁰⁰, Msza św.: 11⁰⁰, obiad świąteczny: 13⁰⁰, kolacja świąteczna: 18³⁰. **Pobyty:** dzień zwykły (nocleg + wyżywienie) – 55 €; dzień świąteczny (nocleg + wyżywienie) – 80 €. Dojazd we własnym zakresie. **Informacje i zapisy:** tel/fax 01 60 22 03 76; e-mail: pmk.laferte@free.fr; www.pmkjouarre.blogspot.fr

Wielkanoc na Korsyce – Dom PMK św. Jacka – 20200 Santa Maria Di Lota; Lieu dit Miomo, Bastia

Liturgia Triduum Paschalnego. **Wielki Czwartek** – Msza św. Wieczery Pańskiej: 20⁰⁰. **Wielki Piątek** – Liturgia Męki Pańskiej: 16⁰⁰. **Wielka Sobota** – Msza św. Wigilii Paschalnej: 20⁰⁰. **Niedziela Wielkanocna** – Msza św.: 8⁰⁰. Możliwość uczestnictwa w ludowych obrzędach korsykańskich lub – gdy zaistnieje taka sytuacja – Liturgia Triduum Paschalnego będzie sprawowana w kościele parafialnym. Dojazd we własnym zakresie. **Pobyty:** dzień zwykły – 53 € (nocleg + posiłki); dzień świąteczny – 60 € (nocleg + posiłki). **Informacje i zapisy:** tel. 04 95 33 28 29; e-mail: mshcorse@yahoo.fr; www.maison-saint-yacinthe.com

Triduum Paschalne w Domu PMK w La Ferté Imbault – Rothère, 41300 La Ferté Imbault

Triduum Paschalne. **Wielki Czwartek** – kolacja: 18³⁰; Msza św. Wieczery Pańskiej: 20⁰⁰; Adoracja. **Wielki Piątek** – Jutrznia z Godziną Czytań: 8⁰⁰; śniadanie: 9⁰⁰; Droga Krzyżowa w plenerze: 11⁰⁰; obiad: 13⁰⁰; Koronka do Miłosierdzia Bożego: 15⁰⁰; kolacja: 17⁰⁰; Liturgia Męki Pańskiej: 18⁰⁰. **Wielka Sobota** – Jutrznia z Godziną Czytań: 8⁰⁰; śniadanie: 9⁰⁰; Modlitwa w ciągu dnia i katecheza: 11⁰⁰; obiad: 13⁰⁰; Koronka do Miłosierdzia Bożego: 15⁰⁰; Nieszpory i nabożeństwo Effata: 17⁰⁰; kolacja: 18³⁰. **Noc Zmartwychwstania – Niedziela Wielkanocna** – Wigilia Paschalna: 21⁰⁰; śniadanie: 9⁰⁰; Eucharystia: 12⁰⁰; Obiad: 13⁰⁰; Koronka do Miłosierdzia Bożego: 15⁰⁰; Nieszpory kończące Triduum Paschalne: 17⁰⁰; **Pobyty:** Ilość miejsc ograniczona, decyduje kolejność zgłoszeń. Koszt 130 euro od osoby za udział w całym Triduum (w przypadku krótszego lub dłuższego pobytu koszt do ustalenia). **Informacje i zapisy:** tel. 02 54 96 20 28; e-mail: misericordieuxjesus@gmail.com; dojazd: www.maisonmisericorde.eu

Pielgrzymka do Fatimy 10 - 14 września

Jubileusz 100 lat od jawień Matki Bożej w Fatimie trwa od 13 maja do 13 października 2017. Szacuje się, że pielgrzymów z całego świata, którzy tu przybędą na 8 milionów.

Polska Misja Katolicka we Francji zaprasza zatem i zachęca Rodaków do wzięcia udziału w Jubileuszu we wrześniu 2017 r. Otrzymaliśmy rezerwację dla grupy 50 osób (zgłoszonych jest już 15). Apel Matki Bożej o modlitwę w intencji nawrócenia Rosji jest bowiem dzisiaj bardzo aktualny – bardziej niż kiedykolwiek. Stanowi to jeden z głównych celów Pielgrzymki.

Program Pielgrzymi jest następujący:

pierwszy dzień (i nocleg) w Lizbonie. Zwiedzimy stolicę Portugalii. Mszę św. odprawimy w miejscu urodzenia św. Antoniego Padewskiego. Nawiedzimy Sanktuarium Chrystusa Króla i słynny

klasztor hieronimitów. Drugiego dnia (w drodze na nocleg w Fatimie) zwiedzimy pery kultury portugalskiej (Alcobaça, Nazaré, Bathalię i Santarem). Pozostałe trzy dni spędzimy wyłącznie w Fatimie.

Odleciemy z lotniska Paris-Orly w niedzielę 10 września już o g. 5²⁰ liniami Transavia. Powrót na lotnisko Paris-Orly w czwartek 14 – października o g. 22⁴⁰.

W cenie 650 € zawiera się: przelot (jeden bagaż oraz bagaż podręczny), transfery, wstępy, hotele z pokojami dwuosobowymi, ubezpieczenie oraz trzy posiłki dziennie. Przy zgłoszeniu należy podać: nazwisko, imię (imiona), datę urodzenia, adres, telefon, e-mail oraz uiścić wpisowe: 300€ (gotówką, przelewem lub czekiem wystawionym na „Aumônerie Polonaise” CCP 2334369 N Paris, z dopiskiem na odwrocie „Pielgrzymka do Fatimy”).

Pielgrzymkę poprowadzi ks. dr Krystian Gawron, wicerektor PMK. Kontakt: ks. K. Gawron, 11, rue Jules Guesde 92130 Issy-les-Moulineaux, tel. 01 46 45 79 79, 06 27 96 36 40, e-mail: sempol.paris@gmail.com

10-lecie istnienia Pomost-Paserelle

4 lutego w pięknych wnętrzach Hôtel de Monaco, siedzibie Ambasady RP w Paryżu, odbyło się Sympozjum na temat bezdomności, zorganizowane z okazji 10-lecia istnienia stowarzyszenia Pomost-Paserelle.

Pomost jest jedynym charytatywnym stowarzyszeniem polonijnym w Paryżu, którego misją jest pomoc bezdomnym i najbardziej wykluczonym społecznie Rodakom.

W symposium wzięli udział przedstawiciele władz i specjaliści zarówno z Polski jak i z Francji. Zaproszeni do dyskusji przedstawiciele stowarzyszeń opiekujących się bezdomnymi w obu krajach opowiedzieli o swojej pracy, zakresie działania oraz wymienili się doświadczeniami.

Symposium swoją przemową otworzył Ambasador chargé d'affaires Dariusz Wiśniewski, a z Polski specjalnie na tę okazję przybył Rzecznik Praw Obywatelskich, Adam Bodnar, który opowiedział o roli swojego urzędu w walce z problemem bezdomności. Rzecznik zdeklarował też chęć pomocy bezdomnym Polakom na emigracji. Głos zabral również Jean-François Legaret, mer pierwszej dzielnicy Paryża, który opowiedział o inicjatywach merostwa w walce z wykluczeniem i bezdomnością.

Z pomocy socjalnej w Paryżu korzysta bardzo wielu naszych rodaków, podkreślona więc została potrzeba współpracy między polskimi a francuskimi urzędami i instytucjami. Podczas symposium wielokrotnie zwracano również uwagę na to, iż opieka nad osobami bezdomnym nie może polegać na tym, aby pomagać im żyć na ulicy, chodzi bowiem o to by osoby te mogły znowu rozpocząć samodzielne życie w społeczeństwie.

Natomiast o walce z biedą i wykluczeniem społecznym w Paryżu, na przykładzie działania stowarzyszenia Aux captifs, la liberation, opowiedział François Le Forestier. Organizacja ta jest oficjalnym partnerem Pomost-Paserelle.

Przedstawiciele Pomostu opowiedzieli z kolei o naszym stowa-

rzyszeniu, o jego powstaniu, rozwoju i obecnych działaniach. Marta Libura, jedna z założycielek Pomostu, specjalnie przyjechała na dzisiejsze symposium z Polski, by opowiedzieć o początkach i idei założenia organizacji, która pomagałaby Polakom, którzy znaleźli się na ulicy, zwłaszcza że po otwarciu granic UE dla obywateli Polski, było ich coraz więcej. Zenon Pudłowski, także jeden z założycieli (i skarbnik) stowarzyszenia, przybliżył uczestnikom spotkania w Ambasadzie, jego historię, schemat organizacyjny oraz zakres działania.

W końcu Maria Warunek, aktualny prezes stowarzyszenia, mówiła w jaki sposób działa ono dziś, jakie odnosi sukcesy i z jakimi boryka się problemami. Wielokrotnie podkreślano w tym kontekście problem wynikający z braku odpowiedniego lokum niezbędnego dla skutecznego funkcjonowania stowarzyszenia, które dotychczas, dzięki życzliwości księży proboszczów (obecnego i poprzedniego) paryskiej parafii polskiej Wniebowzięcia NMP.

Następnie zabral głos wicerektor Polskiej Misji Katolickiej we Francji ks. dr Krystian Gawron, który przypomniał, że troska o los tych najbardziej potrzebujących i najbardziej odrzuconych, wraz z dążeniem do zaspakajania ich potrzeb bytowych, wymaga również uzdrowienia w kategoriach duchowych. PMK wspiera działanie Stowarzyszenia od samego początku jego istnienia, zarówno w sposób duchowy jak i materialny.

Panel dyskusyjny symposium, który odbył się po południu, otworzyło przemówienie pani Adriany Porowskiej, dyrektorki Kamilińskiej Misji Pomocy Społecznej w Warszawie.

Opowiedziała ona o wspaniałych inicjatywach, jakie realizowane są pod egidą Misji, np. takich jak prowadzenie Pensjonatu św. Łazarz, który daje schronienie około stu bezdomnym mężczyznom,

Pielgrzymka do Ziemi Świętej

Wobec częstych pytań o Pielgrzymkę do Ziemi Świętej, Polska Misja Katolicka we Francji zaprasza Rodaków na wiosenną pielgrzymkę, w terminie: 1 - 12 maja: **Poniedziałek, 1 maja – piątek, 12 maja 2017.**

Wylot z lotniska Paris – Charles de Gaulle liniami EL AL o godz. 11h10. Powrót na lotnisko Paris-Charles de Gaulle z Tel Avivu o godz. 18h25.

Program Pielgrzymki. – Nawiedzenie miejsc związanych z życiem Pana Jezusa i Apostołów: Jerozolima, Ogród Oliwny, Góra Wniebowstąpienia, Betania, Betlejem, Ein-Karem, Jaffa, Hajfa, Nazareth, Seforis,

Kana Galilejska, Góra Błogosławieństw, Tabgha, Jezioro Genezaret, Kafarnaum, Góra Tabor, Morze Martwe, Jordan, Jerycho a także Yad Vashem i Qumran.

Koszt Pielgrzymki: 1350.00 euros (zawiera: przelot, transfery, hotele, wstępy, trzy posiłki dziennie oraz ubezpieczenie). Przy zgłoszeniu należy podać następujące dane: nazwisko, imię (imiona), datę urodzenia, numer i ważność paszportu, adres, telefon, e-mail oraz uścić wpisowe: 500 euros (gotówką, przelewem, bądź czekiem – wystawionym na: «Aumônerie Polonaise» CCP 2334369 N Paris, z dopiskiem na odwrocie czeku «Pielgrzymka do Ziemi

Świętej». Termin zgłoszeń: marzec 2017.
Kontakt: ks. prał. dr Krystian Gawron, 11, rue Jules Guesde 92130 Issy-les-Moulineaux, tel. 01 46 45 79 79, kom. 06 27 96 36 40, e-mail.: sempol.paris@gmail.com

czy zarządzanie tzw. mieszkaniem treningowym. Podopieczni Misji są tu zaangażowani w remonty i prowadzenie pensjonatu, a nawet wspólnie budują... pełnomorski jacht. Jednak, mimo nawet takich działań, pomoc osobom bezdomnym, nawet w Warszawie nie jest prosta – wymaga ciągłej walki z ugruntowanymi przez lata stereotypami dotyczącymi bezdomnych, nie mówiąc o nieustającym dobieganiu się o środki finansowe.

Głos zabierała również przedstawicielka „Samu Social”, Florence Crinon, które codziennie przyjmuje bardzo wielu Polaków i udziela im podstawowej pomocy. Polacy to niestety najliczniejsza grupa osób zwracających się do nich o pomoc (zaraz po Bułgarach). Przy czym pani Crinon podkreśla, że problem bezdomnych Polaków jest silnie związany z ich uzależnieniami. Pierwszy krok do wyjścia z bezdomności zaczyna się więc dopiero w momencie podjęcia walki z nagością. O kwestiach walki z uzależnieniami mówiły panie: dr Anna Kurzeja, terapeuta uzależnień z Polski, oraz dr Małgorzata Cypryk-Kosim, lekarz specjalizujący się w tej tematyce. Obydwie panie współpracują z paryskim „Pomostem” i dokładnie znają problemy naszych rodaków nad Sekwaną, których nieznanomość języka francuskiego często utrudnia a nawet uniemożliwia skorzystanie z pomocy francuskich instytucji w zakresie terapii odwykowej.

Zatrudnione w Pomost-Paserelle panie: Wioletta Tylutki i Sylwia Skalska opowiedziały z kolei o codziennej pracy z podopiecznymi, zwracającymi się do stowarzyszenia o pomoc, a jest ich ogromnie dużo. Pracownicy z Paserelle pomagają swym podopiecznym w sprawach administracyjnych czy zdrowotnych – towarzysząc im w wizytach szpitalnych jak i na spotkaniach w tutejszych instytucjach

pomocy społecznej. Odwiedzają ich również na ulicy, kontaktują się w razie potrzeby z ich rodzinami. Niestety zdarza się również, że zajmują się pochówkiem, jeśli osoba która zmarła na ulicy nie miała nikogo bliskiego. W tej bardzo smutnej problematyce – zmarłych na ulicy Polaków, Pomost-Paserelle współpracuje ze stowarzyszeniem Morts de la Rue, którego prezes, Nicolas Clement, zabiera głos jako ostatni prelegent tej części sympozjum. Stowarzyszenie to zbiera informacje o losach tych, którzy zmarli na ulicy i zapewnia im godny pochówek. W przypadku, kiedy zmarłym jest Polak, Morts de la Rue kontaktuje się z Pomost-Paserelle, aby ustalić tożsamość zmarłego czy znaleźć kontakt z jego rodziną w kraju.

Całodniowe Sympozjum poświęcone tematyce bezdomności Polaków we Francji, stało się niestety cennym forum wymiany informacji i doświadczeń ludzi zaangażowanych w przezwyciężanie tego zjawiska wśród polskich emigrantów nad Sekwaną. Niestety rozmiar problemu jest ogromny, a możliwości Stowarzyszenia bardzo skromne, gdyż jego działalność odbywa się w oparciu o bardzo ograniczone środki finansowe i przede wszystkim na pracy wolontariuszy. Przez dziesięć lat działalności, Stowarzyszenie pomogło już jednak setkom, a nawet tysiącom osób. Niektórym z nich udało się wyjść z bezdomności, życia na ulicy, i rozpocząć nowe życie. Przy coraz bardziej zacieśniającej się współpracy z władzami oraz instytucjami zarówno we Francji, jak i w Polsce, mamy nadzieję, że nasze Stowarzyszenie będzie mogło przez kolejne lata pomóc wielu zagubionym w bezdomności rodakom.

Dziękujemy wszystkim naszym darczyńcom oraz Ambasadzie RP w Paryżu za wspieranie naszej działalności. □

Uhonorowany odznaką „Bene merito”

Ks. prof. Roman Dzwonkowski uhonorowany odznaką „Bene merito”.

Nasz laureat jest osobą niezwykle zastrzeżoną w wielu dziedzinach. Jedną z nich jest troska o rodaków za granicą, zwłaszcza na Wschodzie – powiedział wiceminister Jan Dziędziczak podczas uroczystości wręczenia odznaki honorowej „Bene merito”. „Jest to jednocześnie, w oczywisty sposób, sfera naszych wspólnych zainteresowań” – dodał. Wiceszef polskiej dyplomacji podziękował ks. Dzwonkowskiemu za wspieranie nauczania języka polskiego i podtrzymywanie jego znajomości wśród Polonii i Polaków mieszkających za granicą, głównie na Ukrainie i Białorusi.

Dziękując za wyróżnienie, ks. prof. Roman Dzwonkowski podkreślił, że podczas lat pracy na Wschodzie spotkał wielu wspaniałych Polaków, polskich kapłanów. Wtedy zrodziła się myśl, żeby tych ludzi wspierać – powiedział.

Ceremonia, która odbyła się w gmachu

MSZ w Warszawie miała dwie odsłony.

Pierwsza, zamknięta dla gości z zewnątrz (to wykład prof. Dzwonkowskiego dla pracowników Departamentu Wschodniego MSZ). Druga, z udziałem zaproszonych gości, podczas której min. Jan Dziędziczak – po wygłoszeniu krótkiej laudacji – wręczył ks. prof. Dzwonkowskiemu odznakę honorową „Bene Merito”.

Na zakończenie uroczystości głos zabierał laureat, ks. Dzwonkowski, wspominając swój pierwszy pobyt na Wileńszczyźnie i następne – jeszcze w Związku Sowieckim, i dziękując za wyróżnienie.

Wśród zaproszonych gości byli m.in. brat nagrodzonego, redaktor z Białorusi, ks. Jerzy Błaszczak, ks. Z. Stomka z Lublina, proboszcz rodzinnej parafii ks. Romana i ks. J. Ciupak (który przekazał list gratulacyjny od prowincjałów – ks. Z. Hanasa). Byli też przedstawiciele Wspólnoty Polskiej.

Ks. prof. Roman Dzwonkowski jest autorem licznych publikacji na temat Polonii i historii Kościoła katolickiego na Wschodzie. Od 1992 r. należy do Rady Krajowej Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”.

Honorowe odznaczenie „Bene merito” przyznawane jest od 2009 r. przez Ministra Spraw Zagranicznych w uznaniu zasług na rzecz działalności wzmacniającej pozycję Polski na arenie międzynarodowej. □

ks. dr Alexandre Pietrzyk

Jasełka w Roubaix

Tradycją naszej wspólnoty parafialnej w Roubaix stały się Jasełka przygotowywane przez dzieci, pod opieką Mateusza Pastwy, Natalii Rosół oraz Aurelii Drubbele.

Nie inaczej było w tym roku 22 stycznia, o godzinie 16., w pięknie udekorowanym kościele w Roubaix zebrali się rodzice, dziadkowie, babcie, ksiądz proboszcz Ryszard Oblizajek oraz parafianie.

Publiczność po raz kolejny mogła obejrzeć Jasełka – na wesóło i z humorem.

Tym razem w scenie „Niebo” występują archanioły (Michał, Gabriel, Rafał, które śpieszą się do szopki, aby ją uszczelnić i wyczyścić zanim narodzi się Dzieciątko Jezus. Do pomocy chcą dotoczyć malutkie aniołki prosząc starszych o pozwolenie na podróż do szopki.

Niestety w dalekiej drodze do Betlejem aniołki się gubią przełatując strefę niczyją – gdzie znajduje się „piekło”. Na szczęście napotykają na dobrego diabła Rokitę, który pokazuje im drogę,

tym razem aniołki dolatują bezpiecznie do szopki. Do Maryi i Józefa przybyli również pasterze i honorowi goście – mędrcy świata, którzy oddali pokłony i złożyli dary małemu Dzieciątku.

Całość przedstawienia przeplatana była kolędami i pastorałkami w wykonaniu dzieci i naszych muzyków. Zabawną puentą przedstawienia był moment, w którym – w nagrodę za okazaną dobroć – diabełek Rokita otrzymuje anielskie białe skrzydła i staje się aniołem.

Po zakończeniu Jasełek, głos zabrali ich organizator – Mateusz Pastwa i ks. Ryszard Oblizajek, którzy podziękowali dzieciom, rodzicom oraz tym wszystkim, którzy zadbał o uszycie kostiumów i przygotowali szopkę wraz ze scenariuszem i scenografią (nieba i piekła).

Wszystkie dzieci, w tym i aktorzy, którzy brali udział w przedstawieniu (ok. pięćdziesiątki) otrzymały od naszego Księdza proboszcza paczki ze słodyczkami.

Agata Szymanowicz
zajęcia Katarzyna Paczka

Zjazd dekanatu paryskiego

ks. Tomasz Sokół

27 lutego, przy parafii Wniebowzięcia NMP w Paryżu, odbyło się doroczne, wiosenne spotkanie księży Polskiej Misji Katolickiej, pracujących w różnych ośrodkach duszpasterskich, zarówno polskich jak i francuskich, należących do dekanatu paryskiego.

Zjazd rozpoczęła Msza św. pod przewodnictwem ks. Bogdana Brzysia, Rektora Polskiej Misji Katolickiej we Francji, który w swoim wprowadzeniu do Liturgii eucharystycznej, serdecznie powitał przybyłych księży oraz zachęcał, aby wszyscy obecni, w duchu braterstwa Apostołów, przeżyli ten czas wspólnego spotkania z Panem, szczególnie tu przy Chrystusowym ołtarzu.

Warto zaznaczyć, iż wśród celebrujących uroczystą Eucharystię byli obecni ks. prał. Józef Musiał, dziekan dekanatu paryskiego

oraz ks. Jan Ciągło, prowincjał księży Chrystusowców, posługujących duszpastersko we Francji. Okolicznościową homilię – do zebrałego duchowieństwa – wygłosił ks. Dariusz Jankowski, kapelan i rekolekcjonista Domu PMK w La Ferté sous Jouarre.

W homilii ks. Jankowski poruszył tematykę zbawienia człowieka, w kontekście odczytanej tego dnia Ewangelii, i postawił ważne pytanie, dotyczące problematyki wyrzeczenia: – czego się wyzbyć, aby zaśluzić na Chrystusową chwałę. Odniośł

się tu do słów św. Piotra, który deklarował Jezusowi, iż zostawiliśmy wszystko, by naśladować Mistrza. Kaznodzieja zauważył, że zbawić człowieka może jedynie Bóg, a on sam – o własnych siłach tylko – nie jest w stanie tego dokonać.

Dalej ks. Jakowski pytał – co trzeba nam dzisiaj zostawić, aby zbawić siebie i innych, wśród których żyję czy posługuję duszpastersko? Trzeba naśladować przede wszystkim Chrystusa i wyzbyć się swojej woli, swoich planów, a starać się wypet-

niać jedynie wolę Ojca Niebieskiego. Trzeba bez zwątpienia zaakceptować Boże plany, dotyczące własnego życia i życia duszpasterskiego, szczególnie tam, gdzie postać mnie sam Bóg. Cieszymy się z tego, iż oddaliśmy i poświęciliśmy swoje życie Bożemu Synowi – zachęcał głoszący homilię.

W drugiej części paryskiego zebrania, obecni na nim księża, zgromadzili się w salce katechetycznej, aby tu uczestniczyć w omawianiu kolejnych tematów, związanych z działalnością duszpasterską. To dalsze spotkanie, odnoszące się do pracy i do świadectwa kapłańskiego, odbywało się w trzech grupach zespołowych. Po czym wszyscy duchowni wrócili do wspólnych, „plenarnych” obrad związanych z wizją dusz-

pasterstwa PMK we Francji oraz tączenia go z funkcjonowaniem Kościoła lokalnego, do czego zachęcał ks. Rektor Brzyś.

Wśród innych poruszanych zagadnień były m.in.:

a. Nowa formuła duszpasterstwa, na wzór pierwszych chrześcijan, nazwana „newpastoral.net” i przystąpienie do tegoż projektu Wspólnoty polskiej z Paryżu XIV. O procesie tworzenia jej i rozpoczętych już spotkań formacyjnych poinformował zebranych ks. Robert Wróbel, duszpasterz tegoż polonijnego ośrodka;

b. Forum Nowej Ewangelizacji – o zawniesowanych do niego przygotowaniach mówił ks. Paweł Witkowski proboszcz polskiej parafii Wniebowzięcia NMP w Paryżu;

c. Sprawę tegorocznych pielgrzymek do Ziemi Świętej i Fatimy, organizowanych przez PMK we Francji. O stanie ich przygotowań i kwestiach organizacji informował ks. prał. Krystian Gawron wiceprezident PMK;

d. 142 Europejska Pielgrzymka Polaków do Lourdes. Jej szczegółowy program przedstawił ks. dr Robert Czarnowski sekretarz PMK;

e. Informacje duszpasterskie związane z jałmużną wielkopostną i wsparciem PMK przedstawiła pani Elżbieta Wryk, administrator Domów PMK we Francji.

Po zakończeniu części wykładowej paryskiego zjazdu, przybyli nań księża, udali się na wspólny posiłek do krypty przy tutejszym polskim kościele. □

ORGANIZOWANA PRZEZ POLSKĄ MISJĘ KATOLICKĄ WE FRANCJI

WE WSPÓŁPRACY Z PMK W BENELUKSIE

142 EUROPEJSKA PIELGRZYMKA POLAKÓW DO LOURDES - 24-27 MAJA 2017

INFORMACJE I ZAPISY: - w parafiach polskich; - w biurze Polskiej Misji Katolickiej: 263 bis, rue St-Honoré - 75001 Paris; tel. 01 55 35 32 23; e-mail: pmk.france@gmail.com;

PROGRAM:**Środa - 24 maja:**

- godz. 18³⁰ - Paryż - Msza św. w kościele polskim Wniebowzięcia NMP i błogosławieństwo pielgrzymów; - godz. 20⁰⁰ - Wyjazd pielgrzymów z Cour de la Reine (przy placu Concorde).

Czwartek - 25 maja:

- godz. 7³⁰ - Śniadanie w miejscu zamieszkania; - 9³⁰ - Msza św. Międzynarodowa (Basilique St Pie X); - 11¹⁵ - Video o Sanktuarium lub kąpiele i czas wolny; - 12³⁰ - Obiad w miejscu zamieszkania; - 15⁰⁰-16⁴⁵ - Godzina Miłosierdzia i Spowiedź (Chapelle Sts Côme et Damien); - 17⁰⁰-8⁰⁰ - Procesja Eucharystyczna (Basilique St. Pie X); - 18³⁰-9¹⁵ - Wieczór integracyjny (w Domu PMK Bellevue); - 19¹⁵-20¹⁵ - Kolacja w Domu PMK; - 21⁰⁰ - Procesja Maryjna.

Piątek - 26 maja:

- 7¹⁵ - Śniadanie; 8³⁰ - Msza św. (Basilique Immaculée Conception); - 9⁴⁵ - Wyjazd do Grot Betharram (dla młodzieży i innych zainteresowanych) lub kąpiele i czas wolny; - 12³⁰ - Obiad w miejscu zamieszkania; - 14⁰⁰-16⁰⁰ - Śladami św. Bernadety (dla starszych) - ks. S. Wojciechowski; - 14³⁰-15⁰⁰ - Koronka do Miłosierdzia Bożego przy ołtarzu polowym w domu PMK (dla młodzieży); - 15³⁰-16³⁰ - Konferencja dla młodzieży (Salle Mgr Choquet) - ks. bp W. Lechowicz, konferencja dla dzieci (sala spotkań - hotel Estival Arriel) - ks. B. Łoś; - 17⁰⁰-18⁰⁰ - Droga Krzyżowa; - 19⁰⁰ - Kolacja w miejscu zamieszkania; - 21⁰⁰ - Procesja Maryjna.

Sobota - 27 maja:

- 5⁴⁵ - Śniadanie; - 6⁴⁵-7³⁰ - Msza

św. w Grocie Objawień; - 7⁴⁵ - Pamiątkowe zdjęcie przed Bazyliką Różańcową; - 9³⁰-10⁰⁰ - Konferencja dla starszych (Salle Mgr Choquet) - ks. D. Jankowski; - 9³⁰-11³⁰ - Śladami św. Bernadety (dla młodzieży) - ks. S. Wojciechowski; - 12³⁰ - Obiad w miejscu zamieszkania; - 13³⁰-14¹⁵ - Czas wolny; - 14⁴⁵-15⁰⁰ - Koronka do Miłosierdzia Bożego (Eglise Ste Bern. Carmel); - 15⁰⁰-15³⁰ - Przejście za ołtarzem w Grocie MB; - 15³⁰-16⁰⁰ - Różaniec przy Grocie Objawień (po francusku) - transmisja radiowa i telewizyjna; - 17⁰⁰-18⁰⁰ - Procesja Eucharystyczna (Basilique St. Pie X); - 18³⁰ - Kolacja w miejscu zamieszkania; - 19¹⁵ - Poświęcenie dewocjonaliów; - 19³⁰ - Wyjazd.

Niedziela - 28 maja

- 5⁰⁰ - Przyjazd do Paryża.

Miejsca pobytu pielgrzymów w Lourdes:

Dom PMK „Bellevue”, prowadzony jest przez Siostry Nazaretanki. Możemy w nim spędzić
Hôtel Estival Arriel*** - usytuowany tuż obok Sanktuarium (pokoje o wysokim standardzie, klimatyzacja, wifi itp).

Koszt udziału:

- Dorośli: autokar z Paryża + noclegi z pełnym wyżywieniem + opłata pielgrzymkowa - 275 €; - Młodzież: autokar z Paryża + noclegi z pełnym wyżywieniem + opłata pielgrzymkowa - 185 €; - Noclegi z pełnym wyżywieniem + opłata pielgrzymkowa (dla - osób jadących własnym środkiem lokomocji do Lourdes) - 177 €. Wpłat można dokonywać gotówką, czekiem lub przelewem (czek na: Mission Catholique Polonaise - 263 bis, rue St-Honoré 75001 Paris) z dopiskiem „Pielgrzymka do Lourdes”; przelew na konto: Mission Catholique Polonaise - Crédit Mutuel, IBAN: FR76 1027 8060 3900 0619 5024 194 BIC: CMCIFR2A.

USŁUGI HYDRAULICZNE
Tel. 07 51 58 46 26

1311p87

Wszelaka pomoc prawna w administracji francuskiej.
Edyta - T. 06 22 72 26 68; e-mail: edyta-anne@hotmail.fr

1294p82

GŁOS
KATOLICKI
VOIX CATHOLIQUE

UWAGA! Drobne ogłoszenia w G.K.: 1 €/słowo; przy powtórzeniach - od trzeciego razu - 0,7 €/słowo; ogłoszenia ekspresowe - we Wkładce G.K.: 6 € („szukam pracy” - 4 €); przy powtórzeniach - 50% ceny; - „usługi” - do 10 słów: - 8 € (powtórzenia 5 €), do 20 słów - 12 € (powtórzenia 8 €). Ogłoszenia umieszczamy dodatkowo na stronie internetowej G.K. (www.glos-katolicki.eu) - dopłata wynosi -1 € na tydzień („usługi” - 2 €)! Reklamy (ceny w zależności od ilości powtórzeń i wielkości) - inf. i cennik w redakcji GK - 263 bis, rue Saint Honoré, 75001 Paris - II piętro: w godz. 9-12h30 i 15-18, od poniedziałku do piątku; tel. 01 55 35 32 28(31); 01 42 96 23 29; fax 01 55 35 32 29; e-mail: vkat@club-internet.fr

Niedroga francusko-polska firma pogrzebowa

POMPES FUNEBRES POLONIA ASSISTANCE INTERNATIONALE
przewożenie ciała do Polski • pogrzeby na terenie całej Francji 24/24
Koszty trumny (lub urny) i transport do Polski od 2200 € TTC

Tel. **02 31 85 23 66** – mówimy po polsku
(tłumaczenie i załatwianie formalności w urzędach)
Tel. **02 31 78 25 93** – mówimy po francusku
Fax **02 31 34 98 93** | e-mail: josefa.bazincourt@gmx.fr

Centrum Stomatologiczne Dentylis Boulogne

DENTYLIS
www.dentylis.fr

Akceptujemy **CMU, AME**.
Stawki wg cennika *Sécurité Sociale*,
Stosujemy zasadę *Tiers payant*
(karta vitale).

Współpracujemy z większością *mutuelles*.
Konsultacje: od Pn - do Pt, 9.00 - 19.30

76 av. Edouard Vaillant
92100 Boulogne Billancourt
Linia metra nr 9,
stacja: Marcel Sembat
(wyjście: rue Rieux)

01.41.13.45.05
boulogne@dentylis.fr

Mówimy po polsku

Bilety autokarowe i samolotowe

Janosik SINDBAD

Paryż: 252, rue Rivoli - 2, rue Mondovi
tel. 01 44 69 30 80, 01 40 20 00 80.

Wyjazdy 7 razy w tygodniu.

Z Paryża (12⁴⁵), Reims (14⁴⁵), Metz (17⁰⁰)
do: Polski Południowej i Centralnej;

16⁰⁰ - z Paryża do innych miejscowości, w sumie 145 miast.

Czynne 7 dni w tygodniu - przesyłki i paczki do Polski

TRANSPORT:

- wywóz gruzu, - dowóz materiałów, - przeprowadzki.

Tel. 06 98 58 86 36

Rozliczenia księgowe.

06 62 90 02 39

DEMÉNAGEMENT - TRANSPORT - AUTOLAWETA
PRZEPROWADZKI, - WYWÓZ GRUZU

Tel. 06 30 40 49 49

PSYCHOLOG-TERAPEUTA:

TEL. 01 45 88 58 60

udziela pomocy w przypadku:

problemów życiowych, depresji, ciężkich chorób, żałoby...

Poradnictwo legalne

DENTYSTKA POLSKA
DLA DZIECI i DOROSŁYCH
Dr Mariola Tuliszkiewicz

01 42 33 30 58; 06 43 98 83 66

45, rue du Caire - 75002 Paris

Akceptuję CMU AME

LUXSUS - PRZEWÓZ OSÓB i TOWARÓW DO POLSKI -
OLSZYNA, WROCŁAW, KATOWICE, KRAKÓW, RZESZÓW.

TEL. 06 62 75 50 06; 01 42 38 63 20; (00 48 12) 284 12 50!

Dr Danuta Baranowicz-Schouker

chirurgien- dentiste

33, rue Poissonnière - 75002 Paris, M° Bonne Nouvelle

tél. 01 42 33 60 31; 06 20 25 08 15

- CMU dzieci i dorośli; (mówimy po polsku)

- TŁUMACZENIA -

Stanisław Bocianowski - dr Prawa

- Tłumacz Przysięgły przy Sądzie Apelacyjnym
w Wersalu i Sądzie Kasacyjnym w Paryżu.

105 bis, Bd de Grenelle, 75015 Paryż

Tel/fax : 01 43 06 00 70, 06 17 98 60 20, e-mail: bocianowski@sfr.fr

DO SPRZEDANIA -

• i*** W Caen, Toyota Corolla, rocznik 2000, trzydrzwiowa,
benzyna, 6 CV, silnik 97 koni, 1300 cm. Przebieg 195 tys.km.
Zmieniony pasek rozrządu, kontrola OK, bardzo dobry stan.
Cena 2200 € do debaty. Tel.: 0231738017, 0781039051.

- NAPRAWA KOMPUTERÓW, INSTALOWANIE
PROGRAMÓW, WYMIANA PODZESPOŁÓW.

T. 06 98 42 59 75

Masz problem z piciem?**Może Anonimowi Alkoholicy pomogą!****Wykaz mityngów AA w Paryżu:**

Niedziele godz. 17.00:

3, rue Rampal (kod: 9172), 75019 Paris, M° Belleville/;

Wtorki godz. 19.30:

18, rue Claude Lorrain; 75016 Paris, M° Exelmans/;

Środy godz. 19.30:

20, rue Legendre (2 piętro), 75017 Paris, M° Villiers/;

Czwartki godz. 19.30:

11, Ville St-Jacques (kod: 0911),

75014 Paris, M° Saint-Jacques.

GŁOS
KATOLICKI
VOIX CATHOLIQUE

Tygodnik polski za granicą
(Hebdomadaire de l'émigration polonaise)

N° 10 (2670): 12. 03. 2017

Commission paritaire N°: 0520 G 86630;

ISSN: 1279-953X

Cena (Prix au n°): 1,55 €

Wydawca (Editeur): Polska Misja Katolicka we Francji (La Mission Catholique Polonaise en France) - tél. 01 55 35 32 32
Adres (Adresse): 263 bis, rue Saint-Honoré, 75001 Paris. Tél.: 01 55 35 32 28; 01 55 35 32 31; fax 01 55 35 32 29.

E-mail: vkot@club-internet.fr | vkot@sfr.fr | www.glos-katolicki.eu

CCP 12 777 08 U Paris; CCP 19 180 05 U Paris.

Dyrektor Publikacji (Directeur de la Publication): Ks. Bogdan Brzyś - Recteur MCP.

Redaktor (Rédacteur): Paweł Osikowski; Zespół (Rédaction): ks. Tomasz Sokół.

Druk (Imprimerie): INDICA - 2, rue du 19 mars 1962 - 28630 Le Coudray; tel. 02 37 88 18 81.

Abonnement (Abonement): 1 rok (1 an) - 56,60 €; pół roku (6 mois): 30,30 €.

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych, zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów i nie odpowiada za treść ogłoszeń.

Numer złożony do druku (soumis à l'impression): 1.3.2017

Inf. o prenumeracie na str. 3

Association Pomost-Passerelle

AIDE AUX POLONAIS VIVANT DANS L'IMMIGRATION

Biuro Socjalne

Stowarzyszenia Pomost-Passerelle prowadzi Biuro socjalne, znajdujące się w pomieszczeniach Parafii Wniebowzięcia NMP w Paryżu, przy Polskiej Misji Katolickiej - 263 bis, rue Saint Honoré.

Biuro czynne jest w czwartki, w godzinach od 9.00 do 13.00.

Jego celem jest pomoc w uregulowaniu sytuacji prawnej, rodzinnej i bytowej oraz reintegracja społeczna zgłaszających się osób. Udzielana pomoc skierowana jest do osób, które znalazły się w ciężkiej sytuacji życiowej na emigracji, głównie bezdomnych oraz uzależnionych. □

PROGRAM

13 - 19 marca 2017

PONIEDZIAŁEK 13 MARCA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Wieś to też Polska 9²⁵ Słowo Życia 9³⁰ Vatican Magazine 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Rozmowy niedokończone 11²⁵ Felieton 11³⁵ Opowieść wiecznie żywa 11⁵⁰ Retrospekcja 11⁵⁵ Św. na każdy dzień 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Dokument 13²⁰ Koncert życzeń 14¹⁰ Dokument 14⁵⁵ Dokument 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Sanktuaria polskie 16³⁰ Tydzień z Ziemi Św. 16⁵⁰ Reportaż 17²⁰ Św. na każdy dzień 17²⁵ 40 dni ze św. Bratem Albertem 17³⁰ Spotkanie Rodziny RM 19⁴⁵ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski Punkt Widzenia

WTOREK 14 MARCA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski Punkt Widzenia 8³⁵ Słowo Życia 8⁴⁰ Reportaż 9¹⁰ Papież Polak do Rodaków 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Jak my to widzimy 10⁴¹ Tydzień z Ziemi św. 11⁰⁵ Mocni w wierze 11³⁵ Felieton 11⁴⁰ Reportaż 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Dokument 13²⁵ Dokument 13⁵⁵ Św. na każdy dzień 14⁰⁰ Mojżesz – film 15⁰⁰ Dokument 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Jestem mamą 16³⁰ Kalejdoskop Młodych 16⁵⁰ Aktualności WSKSiM 17⁰⁰ Dokument 17³⁰ Reportaż 17⁵⁵ 40 dni ze św. Bratem Albertem 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedokończone 19²⁵ Św. na każdy dzień 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski Punkt Widzenia

ŚRODA 15 MARCA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski Punkt Widzenia 8⁴⁰ Słowo Życia 8⁴⁵ Dla dzieci 9⁰⁰ Kalejdoskop Młodych 9²⁰ Aktualności WSKSiM 9²⁵ Dokument 9³⁵ Sanktuaria polskie 9⁵⁵ Św. na każdy dzień 10⁰⁰ Audiencja Generalna 11⁰⁰ Przyroda i ludzie 11²⁵ Felieton 11³⁵ Porad-

nik szczęśliwego małżeństwa 11⁵⁰ Dokument 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Film 13⁵⁵ Św. na każdy dzień 14⁰⁰ Reportaż 14⁵⁰ Dokument 15⁴⁰ Dokument 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Na zdrowie 16³⁰ Dokument 17⁰⁰ Reportaż 17⁵⁵ 40 dni ze św. Bratem Albertem 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedokończone 19²⁵ Św. na każdy dzień 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski Punkt Widzenia

CZWARTEK 16 MARCA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski Punkt Widzenia 8⁴⁰ Słowo Życia 8⁴⁵ Dla dzieci 9⁰⁰ Na zdrowie 9²⁵ Św. na każdy dzień 9³⁰ Dokument 9⁵⁰ Dokument 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Rozmowy niedokończone 11²⁵ Felieton 11³⁵ Historia i architektura Polski 11⁵⁰ Dokument 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Reportaż 13²⁰ Dokument 14⁰⁵ Film 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Rozrywka 16³⁵ Reportaż 17⁰⁵ Przegląd tygodnika Źródło 17¹⁰ Reportaż 17²⁵ Przegląd tygodnika Niedziela 17³⁰ Reportaż 17⁵⁵ 40 dni ze św. Bratem Albertem 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedokończone 19²⁵ Św. na każdy dzień 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski Punkt Widzenia

PIĄTEK 17 MARCA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski Punkt Widzenia 8⁴⁰ Słowo Życia 8⁴⁵ Dla dzieci 9¹⁰ Rozrywka 9³⁵ Św. na każdy dzień 9⁴⁵ Duc in altum 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Rozmowy niedokończone 11²⁵ Felieton 11³⁵ Wywiad 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Dokument 12⁵⁵ Św. na każdy dzień 13⁰⁰ Dokument 14⁰⁰ Dokument 14⁴⁵ Dokument 14⁵⁵ Słowo Życia 15⁰⁰ Koronka do Bożego Miłosierdzia 15²⁰ Mocni

w wierze 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Siódmy sakrament 16³⁵ Dokument 17⁰⁰ Film 17³⁰ Reportaż 17⁵⁵ 40 dni ze św. Bratem Albertem 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Westerplatte Młodych 18⁵⁵ Przegląd tygodnika Niedziela 19⁰⁰ Warto zauważyć 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski Punkt Widzenia

SOBOTA 18 MARCA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Westerplatte Młodych 8⁵⁵ Słowo Życia 9⁰⁰ Dokument 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Felieton 10³⁰ Św. na każdy dzień 10³⁵ Polski Punkt Widzenia 11⁰⁰ Dla dzieci 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Warto zauważyć 12⁵⁰ Film 13²⁰ Siódmy sakrament 13⁴⁵ Dokument 14⁰⁰ Film 14⁴⁵ Dokument 15²⁵ Plan naszego ojca 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ W Naszej Rodzinie 17⁰⁰ Z PE 17³⁰ Reportaż 17⁵⁵ 40 dni ze św. Bratem Albertem 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedokończone 19²⁵ Przegląd tygodnika Niedziela 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski Punkt Widzenia

NIEDZIELA 19 MARCA

8⁰⁰ Słowo Życia 8⁰⁵ Polski Punkt Widzenia 8³⁰ Z PE 9⁰⁰ Dla dzieci 9¹⁵ Felieton 9²⁵ Św. na każdy dzień 9³⁰ Msza Św. 10³⁰ Przegląd tygodnika Niedziela 10³⁵ Dokument 11³⁰ Reportaż 11⁴⁵ Dokument 12⁰⁰ Anioł Pański 12²⁰ Wieś to też Polska 13³⁰ Papież Polak do Rodaków 14⁰⁵ Dokument 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Koncert życzeń 17⁰⁰ Gorzkie żale 17³⁰ Reportaż 17⁵⁵ 40 dni ze św. Bratem Albertem 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedokończone 19²⁵ Retrospekcja 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Film. □

TV Trwam: ul. Św. Józefa 23/35; 87-100 Toruń

POLVOD

TYLKO POLSKIE FILMY

 Legalnie i bezpłatnie na www.polvod.pl

UBEZPIECZENIA PO POLSKU

Grażyna Lubicz Fernandes

SwissLife tel. 01 39 64 38 36; 06 73 47 94 20 • fax: 01 34 17 43 51 e-mail: grazyna.fernandes.ag@swisslife.fr

BP 27 - 14, Résidence du Lac – 95880 Enghien Les Bains (północne przedmieście Paryża).

KOMPLETNA OBSŁUGA KLIENTA PO POLSKU

Numer pośrednika ubezpieczeń: 07 007 704, w rejestrze ORIAS – www.orias.fr; Instancja kontroli ACP

TVP
POLONIA

PROGRAM TV

13 – 19 marca 2017

PONIEDZIAŁEK 13 MARCA

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 11⁰⁰ Podróże z historią – dokument 11³⁵ Projekt Grechuta – koncert 12²⁵ Krótka historia – felieton 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 13²⁵ Blondynka – serial 14²⁰ Oczy w oczy 14⁵⁵ Historia pewnej fotografii – dokument 15²⁵ Wiadomości 15⁴⁰ Medycyna i Ty 15⁵⁵ Sonda z 16³⁰ Kopciuszek – serial 16⁵⁵ Superłkowe ABC – magazyn 17²⁰ Krótka historia – felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Kulturalni PL – magazyn 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Nad Niemnem – magazyn 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20³⁰ Sport 20⁴⁰ Pogoda 20⁵⁰ O mnie się nie martw – serial 21⁵⁰ Polonia 24 22¹⁰ Rozmowa Polonii 22²⁵ Halo Polonia – magazyn 23¹⁵ Karski i władcy ludzkości – dokument 0¹⁵ Sonda z 0⁴⁵ Kopciuszek – serial 1¹⁵ Superłkowe ABC – magazyn 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

WTOREK 14 MARCA

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 11⁰⁵ Polonia 24 11²⁵ Rozmowa Polonii 11⁴⁰ Halo Polonia – magazyn 12²⁵ Krótka historia – felieton 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 13²⁵ Strażacy – serial 14²⁰ Karski i władcy ludzkości – dokument 15²⁵ Wiadomości 15⁴⁰ Smaki polskie – magazyn 15⁵⁵ Sonda z 16³⁰ Kopciuszek – serial 16⁵⁵ W Krainie Baśni – serial 17²⁰ Krótka historia – felieton 17³⁰ KFPP Opole – koncert 17⁵⁰ Polska z Miodkiem – felieton 17⁵⁵ Niedziela z Bartoszem Opanią 18⁴⁰ Pod Tatrami 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Flesz historii – reportaż 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20³⁰ Sport 20³⁵ Pogoda 20⁵⁰ Ojciec Mateusz – serial 21⁵⁰ Polonia 24 22¹⁰ Rozmowa Polonii 22²⁵ Halo Polonia – magazyn 23¹⁵ Historia pewnej fotografii – dokument 23⁴⁵ Ktokolwiek widział ktokolwiek wie – magazyn 0¹⁵ Sonda z 0⁴⁵ Kopciuszek – serial 1¹⁵ W Krainie Baśni – serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

ŚRODA 15 MARCA

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 11⁰⁵ Polonia 24 11²⁵ Rozmowa Polonii 11⁴⁰ Halo Polonia – magazyn 12²⁵ Krótka historia – felieton 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 13²⁵ O mnie się nie martw – serial

14²⁵ Kochankowie z lasu – dokument 15²⁵ Wiadomości 15⁴⁰ Las bliżej nas – magazyn 15⁵⁵ Domy przyszłości – reportaż 16³⁰ Kopciuszek – serial 16⁵⁵ Moliki książkowe – magazyn 17⁰⁵ Mój zwierzyniec – magazyn 17²⁰ Krótka historia – felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Baltic Sea – magazyn 18²⁵ Studio Wschód 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Wilnoteka – magazyn 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20³⁰ Sport 20⁴⁰ Pogoda 20⁵⁰ Artyści – serial 21⁵⁰ Polonia 24 22¹⁰ Rozmowa Polonii 22²⁵ Halo Polonia – magazyn 23¹⁵ Kochankowie z lasu – dokument 0¹⁰ Studio Wschód 0⁴⁵ Kopciuszek – serial 1¹⁵ ABC wszystko wie 1²⁵ Mój zwierzyniec – magazyn 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

CZWARTEK 16 MARCA

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 11⁰⁵ Polonia 24 11²⁵ Rozmowa Polonii 11⁴⁰ Halo Polonia – magazyn 12²⁵ Krótka historia – felieton 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 13²⁵ M jak miłość – serial 14²⁵ Duch w dom – serial 15¹⁵ Szlakiem miejsc niezwykłych – reportaż 15²⁵ Wiadomości 15⁴⁰ Wilnoteka – magazyn 15⁵⁵ Jak to działa – magazyn 16³⁰ Kopciuszek – serial 17⁰⁰ Przyjaciele lasu – reportaż 17¹⁰ Kaktus i Mały – serial 17²⁰ Krótka historia – felieton 17³⁰ Eska Music Awards 17⁵⁰ Polska z Miodkiem – felieton 17⁵⁵ Naszaarmia.pl – magazyn 18²⁰ Podróże z historią – dokument 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Magazyn 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20³⁰ Sport 20⁴⁰ Pogoda 20⁵⁰ Komisarz Alex – serial 21⁵⁰ Polonia 24 22¹⁰ Rozmowa Polonii 22²⁵ Halo Polonia – magazyn 23¹⁰ Magazyn śledczy Anity Gargas 23⁴⁰ Warto rozmawiać 0⁴⁵ Kopciuszek – serial 1¹⁰ Polska z Miodkiem – felieton 1²⁰ Przyjaciele lasu – reportaż 1³⁰ Kaktus i Mały – serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

PIĄTEK 17 MARCA

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 11⁰⁵ Polonia 24 11²⁵ Rozmowa Polonii 11⁴⁰ Halo Polonia – magazyn 12²⁵ Krótka historia – felieton 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Na sygnale – serial 13²⁵ M jak miłość – serial 14²⁵ Komisarz Alex – serial 15²⁵ Wiadomości 15⁴⁰ Warto rozmawiać 16⁴⁵ Baw się słowami

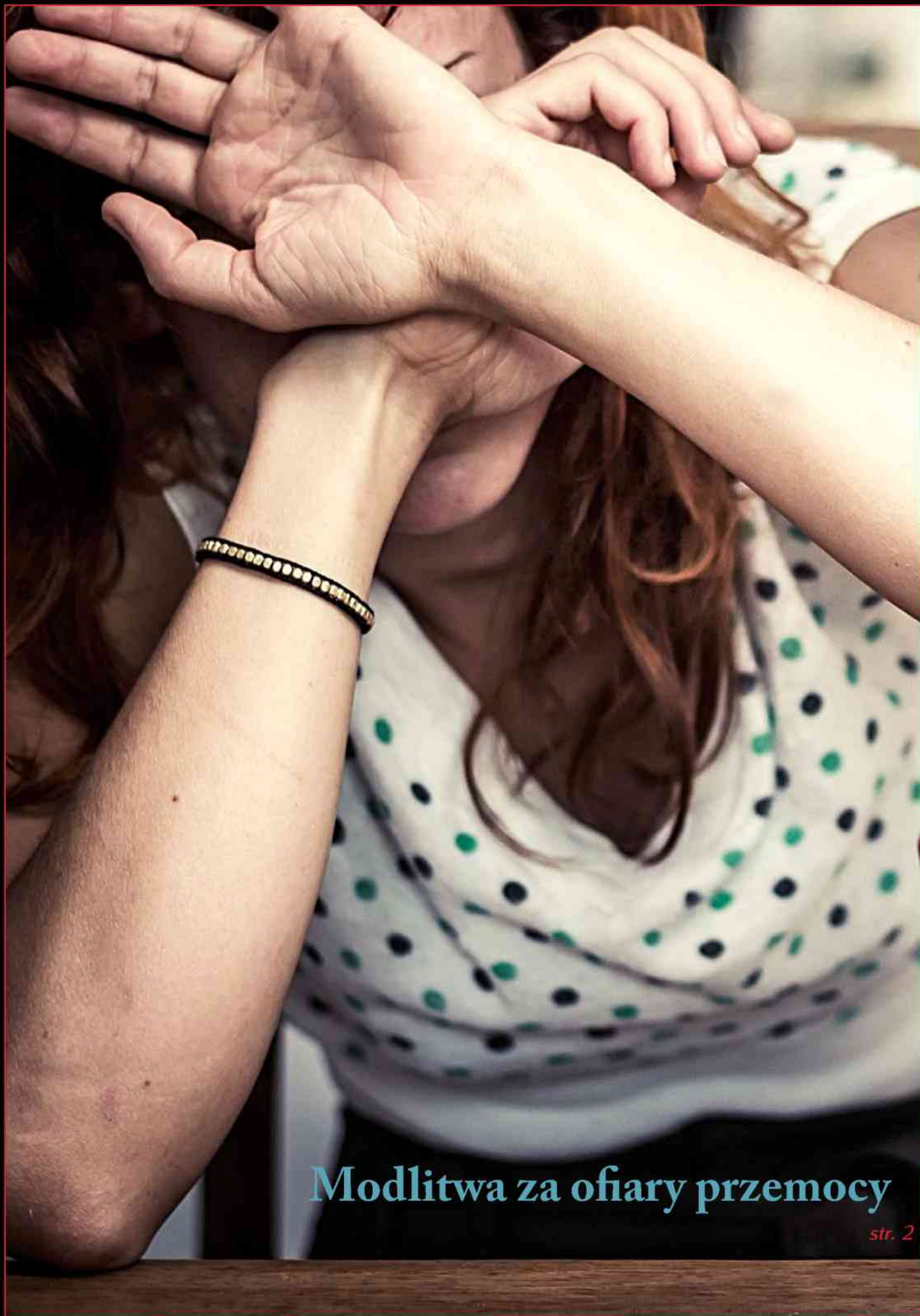
16⁵⁵ Domisie 17²⁰ Krótka historia – felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Reportaż 18²⁵ Było nie minęło 18⁵⁵ Na sygnale – serial 19²⁵ Wolny Ekran – magazyn 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20³⁰ Sport 20⁴⁰ Pogoda 20⁵⁰ Na dobre i na złe – serial 21⁵⁰ Polonia 24 22¹⁰ Rozmowa Polonii 22²⁵ Halo Polonia – magazyn 23²⁰ Program rozrywkowy 0²⁵ Reportaż 0⁵⁵ Las bliżej nas – magazyn 1¹⁵ Domisie 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

SOBOTA 18 MARCA

7³⁰ Pytanie na śniadanie 10⁴⁵ Polonia 24 11⁰⁵ Rozmowa Polonii 11²⁰ Halo Polonia – magazyn 12¹⁰ Ojciec Mateusz – serial 13⁰⁵ Na dobre i na złe – serial 14⁰⁵ Polskie Przeboje 15⁰⁰ Okrasa tamie przepisy – magazyn 15³⁰ Domy przyszłości – reportaż 16⁰⁰ Kulturalni PL – magazyn 17⁰⁰ Słownik polsko@polski 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ M jak miłość – serial 18⁵⁵ Szczęśliwej drogi już czas 19⁴⁰ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20³⁰ Sport 20³⁵ Pogoda 20⁵⁰ Strażacy – serial 21⁴⁵ Pod Mocnym Aniołem – dramat 23³⁵ Program rozrywkowy 0¹⁵ Słownik polsko@polski 0⁵⁰ M jak miłość – serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

NIEDZIELA 19 MARCA

8⁰⁵ Historia pewnej fotografii – dokument 8³⁵ Magazyn 8⁵⁵ Wolny Ekran – magazyn 9¹⁰ Polska z Miodkiem – felieton 9²⁰ Ziarno – magazyn 9⁵⁰ Baw się słowami 10¹⁵ Program muzyczny 10⁵⁰ W piątą stronę świata – serial 11⁵⁰ Między ziemią a niebem 12⁰⁰ Anioł Pański 12¹⁵ Między ziemią a niebem 13⁰⁰ Msza św. – kościół św. Apostołów Piotra i Pawła Ciechocinek 14²⁰ Turystyczna jazda 14⁴⁰ Kino retro – komedia 16⁰⁰ Koncert 16³⁰ Rodzinka.pl(2) – serial 17²⁵ Polska z Miodkiem – felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ M jak miłość – serial 18⁵⁰ Oczy w oczy 19²⁵ Baw się słowami 19⁴⁰ Dobranocka 19⁵⁰ Cała Polska Czyta dzieciom 20⁰⁰ Wiadomości 20³⁰ Sport 20⁴⁰ Pogoda 20⁵⁰ Blondynka – serial 21⁴⁵ Kocham Cię, Polsko! 23¹⁵ Szczęśliwej drogi już czas 23⁵⁵ Zakończ się w Polsce – magazyn 0³⁰ M jak miłość – serial 1²⁰ Baw się słowami 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości. □

Modlitwa za ofiary przemocy